

Returadresse
Miljø og Natur Landbrug
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

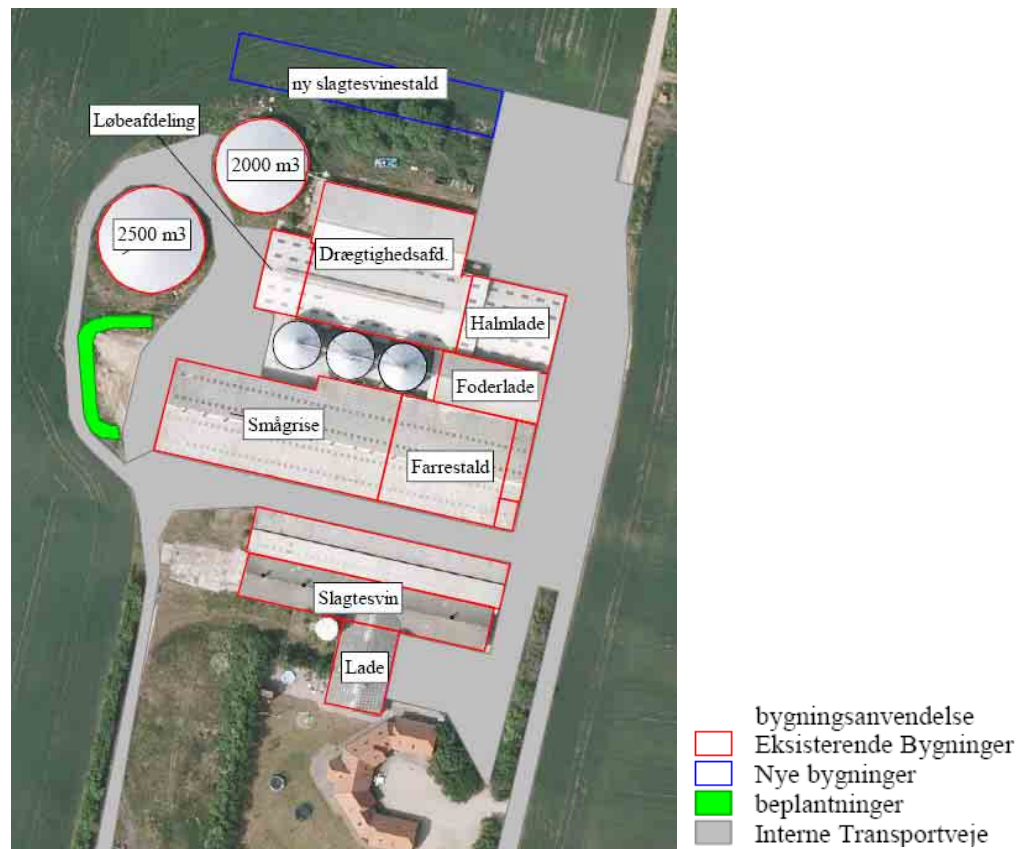
Sagsbehandler
Camilla Nielsen
Direkte telefon
99 74 16 92
E-post
Camilla.nielsen@rksk.dk

Dato
10. maj 2010
Sagsnummer
2007012025A

[Redacted]
Hvingelvej 5
6950 Ringkøbing

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebesætning
Den nordlige Del, Hee, 15i m.fl.
Husdyrbrug omfattet af § 12 i
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Tilsynsmyndighed:

Stamblad:

Virksomhedens ejer	[REDACTED] Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing [REDACTED]				
Virksomhedens adresse	Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing 97335090				
Virksomhedens kontaktperson	Kristian Andreassen Vestjysk Landboforening Herningvej 3-5 6950 Ringkøbing Fastnet telefon: 96814228 E-mail: kra@vjl.dk				
Virksomhedens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>15i</td><td>Den nordlige Del, Hee</td></tr><tr><td>5t</td><td>Den nordlige Del, Hee</td></tr></table>	15i	Den nordlige Del, Hee	5t	Den nordlige Del, Hee
15i	Den nordlige Del, Hee				
5t	Den nordlige Del, Hee				
Kommune	Ringkøbing – Skjern Kommune				
CVR-nr. / CHR-nr. / P-nr.	15539682 / 14695 / 1000941837				
Ejendomsnummer	7600017680				
Betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug				

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift		Ansøgt	
Dyrehold	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	450	104,65	580	134,88
Smågrise (7,2-30 kg)	9800	45,23	-	-
Smågrise (7,2-31 kg)	-	-	16.200	78,05
Slagtesvin og sopolte (30-100 kg)	2400	59,24	-	-
Sopolte (31-107 kg)	-	-	300	8,39
Slagtesvin (31-106 kg)	-	-	3300	90,68
I alt		209,12		312,00
Arealer		Ha		Ha
Udbringningsareal i alt		-*		-*
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal m ²	Kapacitet m ³	Areal m ²
<u>Eksisterende bygninger:</u>				
Slagtesvinestald	-	1431	-	1431
Lade	-	327	-	327
Løbe/drægtighedsstald og halmlade	-	2529	-	2529
Smågrise/farrestald, kontor og forrum	-	2035	-	2035
Foderlade	-	364	-	364
Eksisterende gyllebeholder 1 (får teltoverdækning)	2000	-	2000	-
Eksisterende gyllebeholder 2 (får teltoverdækning)	2500	-	2500	-
Eksisterende gyllebeholder 3	820	-	820	-
Eksisterende gyllebeholder 4	615	-	615	-
Eksisterende fortank	200	-	200	-
<u>Ny bygning:</u>				
Ny svinestald (rundbuehal)	-	-	-	1000
I alt		6686	6135	7686

*: Der indgår ikke udbringningsarealer i husdyrbruget Hvingelvej 5, idet alt produceret husdyrgødning afsættes til markskabet Vestjysk Markbrug APS. Der er udarbejdet en arealgodkendelse (efter §16 i husdyrloven) af samtlige arealer, der drives under Vestjysk Markbrug APS.

Tabellen på næste side er en oversigt over den producerede husdyrgødning på forskellige ejendomme, som afsættes til udbringning på udbringningsarealerne under Vestjysk Markbrug APS.

Husdyrgødning der afsættes til Vestjysk Markbrug APS:

		Antal DE
Producerede gødning	Hvingelvej 5	312,00
	Borkvej 4	178,95
	Høbrovej 25	63,19
Tilført husdyrgødning fra andre ejendomme	Hvingelvej 6A, 6950 Ringkøbing (mink gylle)	72,67
	Stadilvej 4, 6950 Ringkøbing (Dybstrøelse)	16,97
Til afsætning på arealer under Vestjysk Markbrug APS	I alt til udbringningsarealerne	643,78

Indholdsfortegnelse:

1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	8
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	9
2.1 GENERELT	9
2.2 UHELD OG RISICI	9
2.3 ÅRSPRODUKTION	9
2.4 STALDANLÆG	10
2.5 OPBEVARINGSANLÆG GENERELT	10
2.6 GYLLEHÅNDBLING	11
2.7 TRANSPORT	11
2.8 HÅNDBLING AF MARKSPRØJTE	12
2.9 SPILDEVAND	12
2.10 OPLAG AF OLIE OG MEDICIN	12
2.11 AFFALD	12
2.12 SKADEDYR	12
2.13 LUGT	12
2.14 STØJKILDER	13
2.15 LYS	13
2.16 STØV	13
2.17 AFSÆTNING AF HUSDYRGØDNING	13
2.18 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK / RENERE TEKNOLOGI	13
2.19 TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL	14
2.20 OPHØR	14
3. FORMALIA	15
3.1 LOVGRUNDLAG	15
3.2 OFFENTLIGHED	15
3.3 KLAGEVEJLEDNING	15
3.4 GYLDIGHED	16
4. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	18
4.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	18
4.2 OPLYSNINGER OM EJENDOMMEN OG ANLÆGGET	19
4.2.1 Bygninger	19
4.2.2 Afstandskrav	19
4.2.3 Landskabelige hensyn	20
4.2.4 Energi	20
4.2.5 Vand	20
4.2.6 Affald	21
4.2.7 Spildevand	21
4.2.8 Transport	22
4.2.9 Risici	22
4.2.10 Støjkilder	23
4.2.11 Skadedyr	24
4.2.12 Kemikalier	24
4.2.13 Foderopbevaring	24
4.2.14 Lysforhold	24
4.2.15 Foranstaltninger ved ophør af produktion	25
4.2.16 Alternativer	25
4.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	26
4.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	28
4.5 OPLYSNINGER OM KRINGGØDNING	29
4.6 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	32
5. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	34
5.1 BAGGRUND FOR GODKENDELSEN	34
5.2 GENERELLE AFSTANDSKRAV	34

5.3 LUGT	34
5.4 GENERELT KRAV OM REDUKTION AF AMMONIAK FRA HUSDYRBRUG.....	35
5.5 NATUROMRÅDER.....	36
5.6 LANDSKABELIGE VÆRDIER.....	41
5.7 KULTURMILJØ	41
5.8 TIL- OG FRAKØRSEL TIL VIRKSOMHEDEN	41
5.9 EGENKONTROL	41
5.10 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)/RENERE TEKNOLOGI	42
2.11 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	44
5.12 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	44
5.13 KONKLUSION	45
BILAG 1, KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	46
BILAG 2A, SITUATIONSPLAN.....	47
BILAG 2B, SITUATIONSPLAN	48
BILAG 3, BAT-REDEGØRELSE	49
BILAG 4, FACADETEGNINGER AF NYT STALDANLÆG.....	53
BILAG 5, GYLLEKØLINGSANLÆGGET.....	55
BILAG 6, TRANSPORTVEJE	58
Bilag 7, Natur omkring Hvingelvej 5.....	59

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 2. august 2007 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter husdyrbrugets anlæg. Alt produceret husdyrgødning afsættes til et marksselskab, der arealgodkendes separat.

Udvidelsen sker dels i eksisterende bygninger og dels i en ny stald på ca. 1000 m² og omfatter en lovliggørelse og udvidelse i dyreholdet fra 450 søer, 9800 smågrise og 2400 slagtesvin/sopolte til 580 søer, 16.200 smågrise (8,5 kg - 31 kg), 300 sopolte (31-107 kg) og 3300 slagtesvin (31-106 kg) i alt 4380 stipladser. I nudrift er polte til egen avl inkluderet i slagtesvinene.

Husdyrbruget er omfattet af krav om 15 % ammoniakreduktion fra stald og lager, hvilket er overholdt i henhold til ansøgningen.

Der findes ingen naturområder omfattet af lovens § 7/anden kvælstoffølsom natur (udpeget af Ringkøbing-Skjern Kommune) inden for 1000 m fra stald og lager på Hvingelvej 5. Beregninger viser, at udvidelsen medfører en meremission fra stald og lager på 690,32 Kg N/år, således at den samlede emission fra anlægget er 4636,45 Kg N/år. Den højeste meredeposition i nærmeste § 7 område er beregnet til 0,014 Kg N/ha, og området ligger mere end 2,1 km fra anlægget på Hvingelvej 5.

Vedr. §3 har kommunen bedt om beregninger til 2 §3-områder: §3-hede 575 m NØ og §3-hede 525 m NV for anlægget.

Lugtgenafstande (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

- Byzone: 579 m
- samlet bebyggelse: 420 m
- enkelt bolig: 175 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 2288 m til byzone, 1161 m til samlet bebyggelse og 406 m til enkelt bolig uden landbrugspligt.

Husdyrbruget afsætter alt produceret gødning til Vestjysk Markbrug APS, der er et Anpartsselskab. Alle arealer under Vestjysk Markbrug APS §16-godkendes.

Der etableres ammoniakreducerende tiltag i form af gyllekølingsanlæg i den nye slagtesvinestald. Beregningerne er lavet ud fra, at varmepumpen i gyllekølingsanlægget er i drift 6830 timer pr. år. Ved det beregnede varmebehov/år vil anvendelsen af gyllekølingsanlægget give en årlig reduktion i ammoniakfordampning på 186 kg N og en reduktion i CO₂-udledningen på ca. 18 tons i forhold til, hvis der ikke blev etableret gyllekøling.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 15i m.fl., Den nordlige Del, Hee beliggende på adressen Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing. Afgørelsen meddeles i medfør af §12, stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder husdyrbrugets anlæg og omfatter en lovliggørelse og udvidelse i husdyrholdet til 580 årssøer, 16.200 smågrise (8,5-31 kg), 300 polte (31-107 kg) og 3300 slagtesvin (31-106 kg) i alt svarende til 312,00 DE (og 4380 stipladser). Miljøgodkendelsen omfatter endvidere en ny slagtesvinestald på ca. 1000 m² samt teltoverdækning af de to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen Hvingelvej 5.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning version 15 med beregningsgrundlag 01-2007 A.

Afgørelsen om miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning (herunder Museumsloven). Eventuelt byggeri må derfor først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttet" menes, at eventuelt ansøgt byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen.
- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 5) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 6) Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, jf. bilag 1.
- 7) Beredskabsplanen/driftsforskriften skal indsendes til tilsynsmyndighedens accept senest 2 måneder efter, at miljøgodkendelsen er givet, dvs. *senest 10. juli 2010*.
- 8) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 9) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 10) Miljøgodkendelsen omfatter årligt et svinehold bestående af 300 polte (31-107 kg), 3300 slagtesvin (31-106 kg), 580 årssøer og 16.200 smågrise (8,5-31 kg) i alt svarende til 312,00 DE.
Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides.
- 11) Der må ikke på noget tidspunkt være flere end i alt 580 søer, 2700 smågrise og 1100 slagtesvin/polte på stald (svarende til 4380 stipladser).

2.4. Staldanlæg

- 12) Der skal være deltaskrabere og linespil i drægtighedsstalden. Deltaskrabere og linespil i drægtighedsstalden skal køre minimum 2 gange/døgn.
- 13) I dybstrøelsesstalde skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.
- 14) Den nye slagtesvinestald skal indrettes med delvis spaltegulv 25-49% fast gulv og med undertryksventilation med luftindtag i siderne. Stalden skal etableres med traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler.

Gyllekøling

15) I den nye slagtesvinestald skal der etableres gyllekøling i gyllekanalerne jf. BAT-blad fra Miljøstyrelsen "Køling af gyllen i svinestalde".

16) I den nye slagtesvinestald skal gyllekanalerne forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 594 m². For at opnå en reduktion i ammoniakemissionen på 14,1 procent, skal der i det faktiske driftstimetal gennemsnitligt over året være en køleeffekt på mindst 20 W/m² gyllekumme jf. specifikationer i bilag 5.

(Køleeffekten er beregnet ud fra formel 2 i Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde" $\text{Reduktion (\%)} = -0,004x^2 + x$, hvor $x = \text{køleeffekt/m}^2$).

17) Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 11,9 kW.

18) Anlægget for gyllekøling skal være i gang 8760 timer pr. år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen. Gennemsnitligt skal varmepumpens årlige faktiske driftstid være mindst 6830 timer. Hvis der sættes en varmepumpe med en større køleeffekt på anlægget, bliver den faktiske driftstid pr. år (den tid hvor varmepumpen faktisk kører) kortere. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.

19) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.

20) Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.

21) Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.

2.5 Opbevaringsanlæg generelt

Fast gødning

- 22) Minimum 90 % af dybstrøelsen fra husdyrbruget skal køres direkte ud fra stald til mark og nedpløjes/nedmuldes.
- 23) I markstak skal dybstrøelse være kompostlignende (se bilag 1). Markstakke skal etableres og overdækkes efter til enhver tid gældende regler herom.

Kompostopbevaring

- 24) Kompost i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.
- 25) Ved etablering af kompost i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Gyllebeholder

- 26) Gyllebeholderne på hhv. 2000 m³ og 2500 m³ på Hvingelvej 5 skal have fast overdækning i form af teltoverdækning. Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal teltoverdækning lukkes. Husdyrbrugets øvrige gyllebeholdere skal som minimum have tæt overdækning i form af naturligt flydelag eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom.
- 27) Skader på fast overdækning eller flydelag skal repareres, så overdækningen er helt tæt.
- 28) Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder.
- 29) Gyllebeholderne må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 30) Gyllebeholderne skal fjernes uden udgift for kommunen, når de ikke længere er i brug til det formål, hvortil de er opstillet.

2.6 Gyllehåndtering

- 31) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 32) Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle udenfor tankene.
- 33) Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe/sugetårn og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

2.7 Transport

- 34) Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg, spildkant eller lignende således, at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- 35) Sker transport af gylle af en anden end den ansvarlige eller dennes ansatte, skal ovennævnte krav gøres bekendt for og følges af entreprenøren.

Der skal gøres opmærksom på, at ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal gylle, der transporteres mere end 10 km, transporteres i lastbil eller i et påhængskøretøj hertil.

2.8 Håndtering af marksprøjte

- 36) Der må ved påfyldning af marksprøjte ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

2.9 Spildevand

- 37) Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
- 38) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringingsarealerne.
- 39) Overførsel af sanitært spildevand fra udendørs tank til nedsivningsanlæg skal ske under opsyn, og på en sådan måde, at spild undgås.

2.10 Oplag af olie og medicin

- 40) Opbevaring af brændstof / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder og opbevares således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 41) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 42) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 43) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.11 Affald

- 44) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativer.
- 45) Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares overdækket. Affald skal placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

2.12 Skadedyr

- 46) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 47) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.13 Lugt

- 48) Såfremt kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.14 Støjkilder

- 49) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 50) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet (se bilag 1 ved dokumentation). Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
- 51) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.15 Lys

- 52) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 53) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.16 Støv

- 54) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 55) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

2.17 Afsætning af husdyrgødning

- 56) Husdyrbrugets producerede husdyrgødning skal afsættes til Vestjysk Markbrug APS.
- 57) Ønskes husdyrbrugets husdyrgødning afsat til andre end Vestjysk Markbrug APS, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK nr. 294 af 31. marts 2009). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.

2.18 Bedste tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 58) På tidspunktet for næste gennemgribende reovering af den gamle slagtesvinestald (stald 1.1.1) samt drægtighedsstald (1.1.2), skal der anvendes teknologier, der af Kommunalbestyrelsen anses for værende bedst tilgængelige teknologier eller svarende hertil.

- 59) Enzymet fytase skal anvendes i alle foderblandinger. Fytase doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af fytase skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.
- 60) Alle grisene på ejendommen skal fasefodres. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

2.19 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 61) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 62) Driftsjournal for varmpumpens faktiske driftstid skal opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden efter anmodning
- 63) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition på naturområder og lugtgenæafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for at miljøgodkendelsen, er overholdt.
- 64) Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.20 Ophør

- 65) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand samt affald bortskaffes efter gældende regler.
- 66) Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere mv. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende anvendes til det formål, de er godkendt til og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 48 af 13. januar 2010.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 724 af 1. juli 2008.

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra den 23. marts 2010 til den 4. maj 2010, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort tirsdag og onsdag den 11. og 12. maj 2010 ved annoncering i ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern Kommune.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden, og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 9. juni 2010, ved kontortidens ophør.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

3.4 Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2018.

På Teknisk Udvalgs vegne

Anne-Marie Svendsen

Anne-Marie Svendsen
Faglig Koordinator
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Camilla Nielsen

Camilla Nielsen
Miljømedarbejder
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

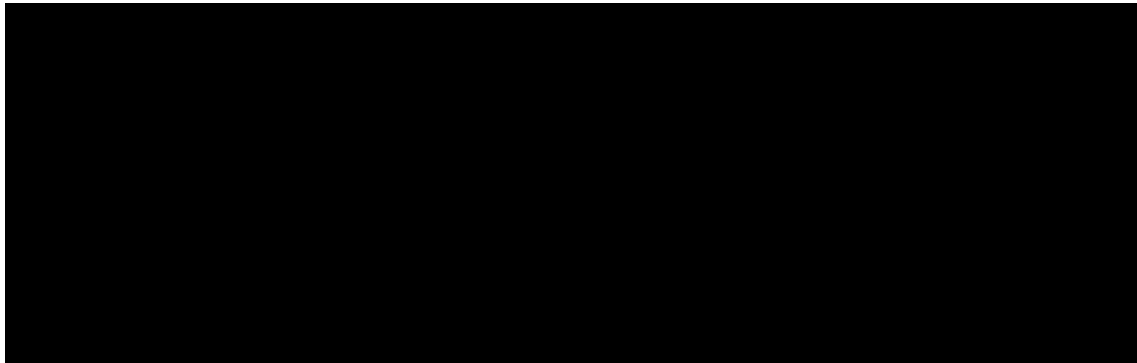
Ansøger samt

Konsulent:

- Konsulent Kristian Andreassen, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing, E-mail: kra@vjl.dk

Nærmeste naboer:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Kristian Andreassen, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing, E-mail: kra@vjl.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnæsøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: ringkoebing-skjern@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, Rindum, 6950 Ringkøbing, e-mail: post@rin.mim.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

4. Miljøreddegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt beregningsgrundlaget 01-2007 A.

4.1 Ikke teknisk resumé

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 15i, Den nordlige Del, Hee m.fl., beliggende på adressen Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing. Husdyrbruget ligger i det åbne land. Den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger i en afstand af ca. 406 m fra anlægget.

Husdyrbruget har på tidspunktet for ansøgning om miljøgodkendelse en godkendt svinebesætning på 209,12 DE og ønsker at godkendes til en svinebesætning på 312,00 DE.

Husdyrbruget afsætter alt produceret husdyrgødning til markselskabet Vestjysk Markbrug APS.

Lugt:

Beregninger på lugt viser, at geneafstandene er overholdt.

De ukorrigerede geneafstande der er beregnet, er ud fra den samlede lugtemission fra alle staldanlæg:

- Byzone, Ny lugtvejl. 579 m
- Samlet bebyggelse, Ny lugtvejl. 420 m
- Enkelt bolig, Ny lugtvejl. 175 m

Nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt er beliggende mere end 400 meter fra centrum af staldanlæg, og der er ingen samlet bebyggelse eller byzone indenfor 1000 meter.

Ammoniak:

15 % ammoniakreduktion: Opfyldes ved, at der etableres overdækning af 2 eksisterende gyllebeholdere, at der etableres delspaltegulv i den ny slagtesvinestald med 3300 slagtesvin, minimum 90 % af dybstrøelsen køres ud direkte fra stald til mark, hvor det bliver enten nedmuldet eller nedpløjet samt at der etableres gyllekølingsanlæg i den nye slagtesvinestald.

Individuel ammoniakkrav: Bygningerne ligger mere end 1000 m fra det nærmeste §7-naturområde. Udvidelsen af svineproduktionen medfører en forøgelse i ammoniakfordampningen: meremissionen fra anlægget er beregnet til 690,32 kg N/år.

På grund af at der er en meremission fra ejendommen er der foretaget beregninger til 2 §3-områder, der er beliggende henholdsvis 525 m NV for produktionsbygningerne og 575 m NØ for, samt til et §7-område 2,1 km NØ for ejendommen. Resultaterne af depositions-beregningerne er angivet en tabel på næste side.

Resultater af depositionsregninger til 2 §3 hedeområder,, samt til hede der er udpeget som §7 område

Natur punkt	mer deposition	total deposition
NATURPUNKT CA: 575 meter mod NØ (§3 udpeget hede)	0,19 kg N/ha / år	0,98 kg N/ha / år
NATURPUNKT CA: 525 meter mod NV (§3 udpeget hede)	0,21 kg N/ha / år	0,74 kg N/ha / år
NATURPUNKT CA: 2100 meter mod NØ (§7 udpeget hede)	0,014 kg N/ha / år	0,10 kg N/ha / år

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald og støjbelastning af omgivelserne m.v. Da al gylle afsættes til Vestjysk Markbrug APS indgår der ingen beregninger, kommentarer eller vurderinger af miljøbelastningen af vandmiljøet og grundvandet som følge af arealdriften i denne godkendelse.

4.2 Oplysninger om ejendommen og anlægget

BAT-tiltag på ejendommen er listet i bilag 3.

4.2.1 Bygninger

Virksomheden er beliggende på Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing. En detaljeret anlægstegning samt beskrivelse af de enkelte bygningsafsnit fremgår af bilag 2A og 2B.

Planerne for ejendommen er, at der på Hvingelvej 5:

1. Skal bygges en ny slagtesvinestald (1000 m²)
2. Etableres et gyllekølingsanlæg
3. At antallet af søer og smågrise i de eksisterende stalde skal forøges

Ændringerne der skal foretages på ejendommen vil ske samlet.

4.2.2 Afstandskrav

De generelle afstandskrav (§§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug) er, ifølge ansøgningen, overholdt.

Eksisterende/fremtidigt byzone- /sommerhusområde Område i lokalplan udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	> 50 m
	> 50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg Almene vandforsyningsanlæg Vandløb (herunder dræn) og søer Offentlig vej og privat fællesvej	> 25 m
	> 50 m
	> 15 m
	>15 m
Levnedsmiddelvirksomhed Beboelse på samme ejendom Naboskel Nabobeboelse	> 25 m
	> 15 m
	>30 m
	> 50 m

4.2.3 Landskabelige hensyn

Virksomheden er beliggende i primært landbrugsområde og primært omgivet af andre landbrugsejendomme. Den nye slagtesvinestald bliver opført som en rundbuehal. Stalden bygges nord for og parallelt med det eksisterende staldanlæg, således at bygningsværket fremstår som en helhed. Den nye bygning på ca. 1000 m² opføres i materialer og farver, der matcher det nuværende byggeri, se bilag 4.

Baggrund for at den nye slagtesvinestald ønskes placeret nord for de eksisterende stalde er primært af logistiske grunde.

4.2.4 Energi

Husdyrbrugets samlede energiforbrug:

	Nudrift	Ansøgt
Årligt elforbrug	ca. 340.000 kWh	420.000
Årligt olieforbrug (diesel)	ca. 75-80.000 l	ca. 70.000 – 75.000 l

Energiforbrug: Det store elforbrug skyldes blandt andet, at der er hjemmeblanderi og korntørringsanlæg på ejendommen. Ny stald med gyllekøling vil medføre en stigning i elforbruget.

Olieforbrug: Olieforbruget er inkl. dieselolie forbrugt af Vestjysk Markbrug Aps. Olien bruges i stalde og i stuehus til opvarmning, samt til markarbejde, Den nye stald med gyllekøling vil medføre et fald i olieforbruget. (Se bilag 5, besparelsen i olieforbruget er en beregnet mængde).

Energibesparende foranstaltninger:

Der er frekvensstyret ventilation i alle klima og farestalde.

Der er skivemølle i blanderi.

Der er timere i alle stalde, der tænder lyset efter fastlagte intervaller. Derudover er der lysfølere i løbedrægtighedsstald, der slukker for lyset, når det naturlige lys er over et vist antal lux.

Fremover vil gyllekøling i ny slagtesvinestald erstatte/reducere forbruget af olie, der i dag bruges til opvarmning af klima- og farestald, og det samlede energiforbrug vil falde.

4.2.5 Vand

Husdyrbrugets samlede vandforbrug:

	Nudrift	Ansøgt
Årligt vandforbrug, drift, husdyr og marksprøjtning	10.000 m ³	14.000 m ³

Vandbesparende foranstaltninger:

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, forsøges vandforbruget reduceret som følger:

1. Rengøring af stalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus. Staldafsnittene sættes i blød inden egentlig vask. Til svineopstaldning løber spulevand ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
2. Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
3. Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug, og hurtigt at registrere og reparere lækager.

4.2.6 Affald

Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald:

Døde dyr:

Opbevaring	Større dyr bringes til afhentningsplads umiddelbart efter at de er døde, og placeres under kadaverkappe. Smågrisecontainer køres til afhentningsplads umiddelbart før afhentning.
Bortskaffelse	Afhentes af DAKA efter aftale, ca. 3 gange/uge
Placering af evt. oplagringsplads og afhentningsplads	Jf. bilag 2B

Fast affald:

Art	Mængde/hyppighed	Opbevaring	Bortskaffelse
Blandet affald	Ikke gjort op, men den tømmes 6 gange om året.	Container til alle typer af affald, der kan afleveres på modtageplads	Jf. kommunens gældende regulativ. Aflevering på modtageplads eller afhentning via containerordning
Jern og andet metal	Ikke opgjort	Opbevares i beholder indendørs	Afhentes af Skrotfirma
Elektronik	Ikke opgjort	Opbevares i maskinhus	Kommunal genbrugsplads

Olie- og kemikalieaffald:

På ejendommen forefindes der motorolie i værksted (Bilag 2B). Olieskift sker på ejendommen, på fast bund uden afløb i lade. Ca. 400 liter spildolie afhentes om året af firma.

Pesticider /Pesticidaffald (EAK-kode 020109, affaldskortnummer 05.12):
Pesticiderne opbevares i aflåst rum, uden afløb. Pesticidaffald i form af emballage opbevares enten i kemirum eller rengjort i affaldskontainer. Ansøger bortskaffer rester af kemikalier og anden emballage fra kemikalier på kommunes genbrugplads,.

Lægemidler og affald fra veterinære lægemidler: (EAK-kode 020109, affaldskortnummer 05.13) Opbevares i lukkede beholdere indendørs og bortskaffes ligeledes til den kommunale genbrugplads.

4.2.7 Spildevand

Type	Mængde	Bortskaffelse/ afledning	Mængde til gyllebeholder	Rensnings- foranstaltning
Rengøringsvand	Ca. 380 m ³ /år	Gyllebeholder	Ca. 380 m ³ /år	Ingen

Rengøringsvand fra driftsbygninger og spildevand fra befæstet areal tilledes gyllebeholder.

Tagvand og overfladevand fra befæstet areal ved kornsiloer tilledes dræn. Det befæstede areal ved siloerne er et såkaldt "rent areal" da arealet holdes rengjort.

Sanitært spildevand fra servicerum tilledes lukket tank udenfor. Når den er fuld overføres spildevand med slamsuger til anlæg, der modtager spildevand fra stuehuset. Det

godkendte nedsivningsanlæg, der modtager spildevand fra stuehus, er godkendt til at modtage spildevand fra 10 personer.

4.2.8 Transport

Udvidelsen/ændringen af produktionen vil øge antallet af transporter til og fra ejendommen. Stigningen fremkommer primært i flere transporter til og fra arealerne. Det totale antal der her er angivet er ekskl. antallet af transporter i forbindelse med bjærgning af markafgrøder. Den umiddelbare vurdering er at antallet af transporter fra og til ejendommen i forbindelse med flytning af dyr, og foder samt levering af varer fra eksterne firmaer (primært tilskudfoder) ikke ændres væsentligt. Antallet er mellem 350 og 400 på årsbasis.

Et af de områder hvor der vil ske ændringer er i antallet af husdyrgødningstransporter fra ejendommen og ud til markerne. I nudriften er der 250-300 og i fremtiden vil det blive øget til mellem 400 og 450.

De mere ubekendte er antallet af transporter i forbindelse med hjemtagning af markafgrøder. Transporterne er koncentreret i perioden 15. juli. til 1. september og hvis det er muligt bliver de holdt indenfor tidsrummet 7.00 – 20.00 mandag – fredag. For at udnytte maskinkapaciteten og de høstdage der er, vil der forekomme transporter i weekender og efter kl. 20.00.

Den samlede vurdering er at ved god driftsledelse og med påpasselige medarbejdere kan transporterne ske uden store gener for de omkringboende. Arbejdskørslerne vil foregå ad den korteste vej, jf. bilag 6.

Transporten fra og til ejendommen er for størstedelen foder, dyr, husdyrgødning og olie. Ved ansøgt drift forventes flg. antal transporter.

Type	Antal transporter Nudrift / år	Antal transporter Ansøgt / år	Tidsrum
Foderindlevering (olie, fiskemel, sojaskrå, mineraler)	52	52	7.00-17.00
Levering af slagtesvin	52	52	5.00-12.00
Transport af smågrise	150	150	8.00-12.00
Indlevering af egen avl:	-	-	15. juli-1.september
Indkøbt korn	15	20	I perioden 1/2 -1/6 inden for normal arbejdstid
Færdigfoder til slagtesvineejendomme	200	200	6.30-16.00
Udkørsel af gylle m. 20-25 tons vogne	250-300	400 – 450	Overvejende i perioden 1. marts-1.maj Fortrinsvis i dagtimerne, aldrig i weekender og på helligdage, så vidt muligt heller ikke dagen før weekender og helligdage.
Hjemkørsel af halm	50	50	I dagtimerne på hverdage.
Døde dyr	150	150	Dagtimerne
Brændstof/fyringsolie/diesel	15 – 20	15 -20	7.00-17.00

4.2.9 Risici

Redegørelse for mulige uheld:

I forbindelse med landbrugsproduktion er der overvejende 4 former for uheld – gylleudslip, strømsvigt, olieudslip og kemikalieudslip.

Minimering af risiko for uheld:

Gylleudslip: Overpumpning af gylle til lager sker under opsyn. Ved udkørsel af gylle sker overførslen til gyllevogn ved brug af sugetårn. Risikoen for påkørsel af tankene minimeres, da traktor og gyllevogn kører forlæns til tankene og forlæns bort fra tankene.

Strømsvigt: Risikoen for alvorlige følger af strømsvigt minimeres ved telefonalarmer til 4 personer og ved at der i stalde med mekanisk ventilation er installeret nødventilation.

Olie: Fyringsolie vil ved udslip blive opsamlet indenfor opkant, der etableres rundt om tankene.

Dieselolie vil ved udslip løbe ud på fast bund, hvorfra det kan opsamles.

Kemikalier: Kemikalier opbevares i godkendt aflåst rum uden afløb, ved lækage ville kemikalier kunne opsamles.

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Generelt vil der, hvis uheld opstår, blive taget de nødvendige foranstaltninger, så konsekvenser af uheldet minimeres. Hvis uheldet er ude og af et sådant omfang, at omgivelserne ikke umiddelbart kan sikres af ejere og ansatte på ejendommen, vil der blive taget kontakt til relevante firmaer (eksempelvis Falck), som kan løse/minimere konsekvenserne af uheldet.

Ligeledes vil de myndigheder, der har krav på at blive informeret blive underrettet.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen tlf. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden: Ringkøbing-Skjern kommune, Teknik og Miljø tlf. 97 74 74 74.

Der udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som oplyser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen vil indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen bliver indsendt til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter tilladelsen bliver givet.

4.2.10 Støjklider

Beskrivelse af støjklider:

På ejendommen er der følgende støjklider, der kan høres udenfor ejendommen.

Blæser der kører i forbindelse med tørring af korn.

Søer, der skriger, når de går på overdækket udendørsstaldareal.

Ved fodring af drægtige søer i den åbne stald kan der under fodring forekomme skrig fra søerne. Skrigene fremkommer i forbindelse med at dyrene danner rangorden, dette er en naturlig adfærd for løsgående dyr.

Driftsperiode for støjklider:

Kornblæserne vil i år med megen regn i høsten være i gang i samlet ca. 3 uger. Perioden vil være fra medio august til ultimo september.

Derudover vil der ske blæsning af korn ca. en nat/mdr. i perioden oktober til marts.

Støj fra søer sker i forbindelse med fodring.

Tiltag mod støjkluder:

Kornblæseren står på nordsiden af smågrise/forestald og er placeret så tilstødende bygninger i stor udstrækning skærmer for lyden. Derudover er det ud fra en økonomisk synsvinkel i ansøgers interesse at korn lægges ind, så tørring ikke er nødvendig (max. 14,5 % vand). Dette betyder, at der vil være årsvariationer.

Med hensyn til lyden fra søer, under fodring, vil etablering af ny stald mod nord skærme for en del af lyden.

4.2.11 Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr:

Skadedyrsbekæmpelse sker generelt, så skadedyr ikke skaber gener for hverken mennesker eller dyr.

Fluegener:

Fluer bekæmpes ved hyppig rengøring af stalde og ved brug af rovfluer.

Rottebekæmpelse:

Der er tegnet kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma (Mortalin), for rottebekæmpelse. Der er på ejendommen opstillet metalkasser med gift som firmaet tilser 4 gange årligt, og der er fri tilkaldevagt.

4.2.12 Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr:

Kemikalier opbevares i aflåst rum, uden afløb. Marksprøjte påfyldes på befæstet areal med afløb til gyllebeholder. Indvendig rengøring af marksprøjte sker i marken, og vandet udsprøjtes over afgrøde. Udvendig rengøring sker på godkendt plads med afløb til gyllebeholder på Høbrovej 25.

Oplag af olie og kemikalier:

Diesellole opbevares i 1200 og 2500 liters tanke placeret ved østgavl af nuværende slagtesvinestald, bilag 2A og bilag 2B.

Tanke til fyringsolie er placeret under halvtag på nordside af fare- og klimastalde, bilag 2A og bilag 2B.

Motorolie (ca. 400 liter om året) opbevares i værksted på fast bund.

4.2.13 Foderopbevaring

Foderopbevaring:

Korn opbevares i 3 amerikansiloer á 1000 tons. Højden på siloerne er 14 meter.

Tilskud i form af sojaskrå, rapskager og fiskemel opbevares i indendørssiloer placeret i foderlade.

Mineraler og olie opbevares i henholdsvis bigbags og 8000 liter tank i foderlade.

Støvforurening kan forekomme i forbindelse med rensning af korn og blanding af foder.

4.2.14 Lysforhold

Lys i driftsbygninger er styret ved hjælp af timere og lysfølere. Tidsrummet for lys er afstemt efter dyrenes behov, og efter hvornår der er aktivitet i stalde. Udover indendørsbelysning vil der være udendørs belysning, der sikrer, at de personer, der arbejder på ejendommen, kan orientere sig, og så arbejde kan udføres, uden at der sker uheld.

Udendørs belysning er placeret på østvendte gavle – i alt 6 alm. udendørs lamper.

Fjernpåvirkningen kendes ikke.

4.2.15 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Umiddelbart er der ikke gjort de store overvejelser i forbindelse med et evt. ophør. Det skyldes, at med de planlagte produktionsudvidelser skulle ejendommen både økonomisk, miljømæssigt og familiemæssigt være en attraktiv ejendom mange år frem i tiden. Hvis det skulle blive nødvendigt, at lukke produktionen ned, vil nuværende ejer selvfølgelig sikre, at det sker miljømæssigt forsvarligt.

4.2.16 Alternativer

Inden der er ansøgt om ændring/udvidelse af produktionsapparatet er der gjort mange overvejelser, både mht. produktionens størrelse, den nye stalds placering, samt økonomi. Baggrunden for det ansøgte er et ønske om at udnytte/optimere i eksisterende stalde, samt forny staldanlægget til slagtesvinene. Som alternativ til det ansøgte projekt, har vi 0-alternativet: At der køres videre med nuværende produktion. Dette er ikke en god løsning da ejendomme der gerne vil bestå i fremtiden må udvikle sig. Stilstand vil ofte være det samme som tilbageskridt.

Alternativ mht. til placering: Alle nyere produktionsbygninger er beliggende parallelt med gavlene i øst og vest. En alternativ placering til den valgte ville være en stald drejet 90 grader, beliggende vest for eksisterende smågrise- og slagtesvinestalde. Ikke en god løsning, da det vil give disharmoni, og ønsket om ved nybyggeri at få produktionen rykket væk fra stuehuset vil ikke blive opfyldt. Den valgte placering har også den fordel at den afskærmer det åbne staldanlæg (drægtighedsstalden) mod nord.

4.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Udvidelsen finder sted dels i eksisterende stalde og dels i en ny slagtesvinestald (se bilag 2A).

Staldanlæg:

Ventilationen i svinestaldene med mekanisk ventilation er frekvensstyret.

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning:

Der etableres gyllekøling i den nye slagtesvinestald.

I de eksisterende stalde ændres der ikke i forhold til reduktion af ammoniakfordampning. Baggrunden herfor er, at staldene er velfungerende og optimale set ud fra et dyrevelfærdsmæssigt synspunkt, og at udvidelsen af søer og smågrise kan rummes i de nuværende stalde.

Staldene med kanaler er delspaltetalde og gyllekanalerne er 60 cm dybe med vacuumudslusning til fortank, herfra pumpes gyllen til lagertank.

Tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning:

Ansøgt:

Staldafsnit: Slagtesvin								
Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker			Gylleforsuring		Gyllekøling	
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 6830 timer.	Effekt: 18 %
Kemisk luftvasker		Luftkøling						
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%					

Besætning:

Staldnumre i henhold til ansøgning.

Stald 1. Eksisterende slagtesvinestald: Dybstrøelse, opdelt lejeareal

Dyrehold	Nudrift antal	DE	Ansøgt antal	DE	Særlige virkemidler
Slagtesvin (30-100 kg)	2400 700 stipl.	59,24	-	-	-
Sopolte (31-107 kg)	-	-	300 150 stipl.	8,39	-

Stald 2. Eksisterende løbe- og drægtighedsstald, løsgående, dybstrøelse + fast/spalte gulv:

Dyrehold	Nudrift antal	DE	Ansøgt antal	DE	Særlige virkemidler
Årssøer (+ fast gulv)	225 167 stipl.	36,55	290 212 stipl.	47,11	-
Årssøer (+ spalte gulv)	225 167 stipl.	36,55	290 212 stipl.	47,11	-

Stald 3. Eksisterende farestald, kassestier, delvis spaltegulv:

Dyrehold	Nudrift antal	DE	Ansøgt antal	DE	Særlige virkemidler
Årssøer	450 116 stipl.	31,55	580 156 stipl.	40,66	-
Smågrise (7,2 -8,5 kg)	9800 188 stipl.	2,58	16200 312 stipl.	4,26	-

Stald 4. Eksisterende smågrisestald, toklimastald, delvis spaltegulv:

Dyrehold	Nudrift antal	DE	Ansøgt antal	DE	Særlige virkemidler
Smågrise (8,5-30 kg)	9800 1650 stipl.	42,65			-
Smågrise (8,5-31 kg)	-	-	16.200 2700 stipl.	73,79	-

Stald 5. Ny slagtesvinestald, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv:

Dyrehold	Nudrift antal	DE	Ansøgt antal	DE	Særlige virkemidler
Slagtesvin (31-106 kg)	-	-	3300 950 stipl.	90,68	Som tiltag etableres gyllekøling

4.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

Gyllebeholdere

Navn	Kapacitet i m ³	Fast overdækning	Opført År	Kontrol År	Adresse
Tank 1	2000	Telt	2000	-	Hvingelvej 5
Tank 2	2500	Telt	2003	-	Hvingelvej 5
Tank 3	820	Nej	1984	2004	Hvingelvej 33A
Tank 4	615	Nej	1984	1998	Hvingelvej 33A
Fortank	200	Ja	1995	-	Hvingelvej 5

Der anvendes foruden de to tanke og gyllekanaler/fortank på ejendommen også 2 gyllebeholdere beliggende på anden ejendomme på Hvingelvej 33A til opbevaring af husdyrgødning produceret på Hvingelvej 5. De to beholdere på Hvingelvej 33A har også hidtil været benyttet til opbevaring af husdyrgødning. Der er i alt kapacitet til 6135 kubikmeter gylle i tankene samt kanaler og fortank.

Der produceres ca. 6300 tons gylle, heraf er ca. 400 m³ vaskevand. Med en kapacitet på 6135 m³, vil der således være > 11 måneders opbevaringskapacitet.

Der etableres overdækning af de 2 største gyllebeholdere i form af teltdug.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tankene, er etableret flydelag på tankene uden teltoverdækning.

Der føres logbog over flydelaget, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene. Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Tankene tømmes regelmæssigt med henblik på eftersyn og vedligeholdelse, så vidt muligt hvert år.

Der anvendes dobbelte ventiler på alle ventiludgange fra lageret.

Markstak

I både nudriften og den ansøgte produktion anvendes der markstakke til opbevaring af dybstrøelsen. Lagerkapacitet er derfor ubegrænset, dog er ejer bekendt med, at stakkene ikke må ligge det samme sted indenfor 5 år. Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).

90 % af dybstrøelsen køres direkte ud fra staldene og nedpløjes/nedmuldes. Ved at køre en større andel af dybstrøelsen direkte ud, end normen, mindskes ammoniakemissionen fra anlægget.

4.5 Oplysninger omkring gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	16842,87 KgN	3876,49 KgP	0,00 DE	155,38 DE
Dybstrøelse	4940,22 KgN	1371,35 KgP	0,00 DE	53,74 DE

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	16842,87 KgN	3876,49 KgP	0,00 DE	155,38 DE

Modtager:
Vestjysk Markbrug APS / Hvingelvej 5
6950 Ringkøbing

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	4940,22 KgN	1371,35 KgP	0,00 DE	53,74 DE

Modtager:
Vestjysk Markbrug APS / Hvingelvej 5
6950 Ringkøbing

Total gødningsmængde

Ingen

Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
0 KgN	0 KgP	0 DE	0 DE

Harmonital

0 DE/Ha

Gødningsregnskab (Ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	30390,70 KgN	6642,21 KgP	0,00 DE	276,71 DE
Dybstrøelse	3917,75 KgN	1016,79 KgP	0,00 DE	35,29 DE

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	30390,70 KgN	6642,21 KgP	0,00 DE	276,71 DE

Modtager:
Vestjysk Markbrug APS / Hvingelvej 5
6950 Ringkøbing

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	3917,75 KgN	1016,79 KgP	0,00 DE	35,29 DE

Modtager:
Vestjysk Markbrug APS / Hvingelvej 5
6950 Ringkøbing

Total gødningsmængde

Ingen

Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
0 KgN	0 KgP	0 DE	0 DE

Harmonital

0 DE/Ha

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet (Hvingelvej 5, 6950 Ringkøbing)

Dybstrøelse:

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton
Slagtesvin, 31 - 107 kg	Opdelt leje, dybstrøelse	300	Dybstrøelse	28
Årssøer HUSK 2 linier, 28 - 8 kg [...]	Løbe-/dr.st., Løsg. Dybstr+sp.	290	Dybstrøelse	194
Årssøer HUSK 2 linier, 28 - 8 kg [...]	Løbe-/dr.st., Løsg. Dybstr+fast	290	Dybstrøelse	194

Gødningsmængder i perioden (tons)	
Startmængde	
Normproduktion	417
Justeret mængde	0
Opsamlert mængde	417

Dybstrøelsen opbevares som udgangspunkt enten i markstak / stald, eller det udbringes direkte.

Svinegylle:

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton
Slagtesvin, 31 - 107 kg	Opdelt leje, dybstrøelse	300	Gylle	99
Slagtesvin, 31 - 106 kg	Delvis spategulv, 25-49% fast	3.300	Gylle	1.574
Smågrise, 6 - 31 kg	Toklimest., delvis spategulv	16.200	Gylle	2.007
Årssøer HUSK 2 linier, 28 - 8 kg [...]	Løbe-/dr.st., Løsg. Dybstr+fast	290	Gylle	624
Årssøer HUSK 2 linier, 28 - 8 kg [...]	Fare st., kassestl, delvis sp.	580	Gylle	974
Årssøer HUSK 2 linier, 28 - 8 kg [...]	Løbe-/dr.st., Løsg. Dybstr+sp.	290	Gylle	624

Gødningsmængder i perioden (tons)	
Startmængde	
Normproduktion	5.901
Ekstra tilførsel	380
Ekstra rengøring i stalde	380
Justeret mængde	0
Opsamlert mængde	6.281

På Hvingelvej 5 anvendes der følgende tanke til opbevaring af gylle: Tank på 2000 m³. tank på 2500 m³, samt fortank på 200 m³. Derudover er der 2 lejede tank på Hvingelvej 33A på i alt 1435 m³. amlet tankkapacitet 6135 m³.

Der produceres ca. 6281 tons gylle. Derudover tilledes der vand fra rengøringsvand fra driftbygninger (stalde) i alt ca. 380 m³. Med en kapacitet på 6135 m³ giver det en opbevaringskapacitet på ca. 11 mdr.

4.6 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-138,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	2298,17 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	2049,13 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	238,78 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	50,36 KgN

Individuel ammoniakreduktion

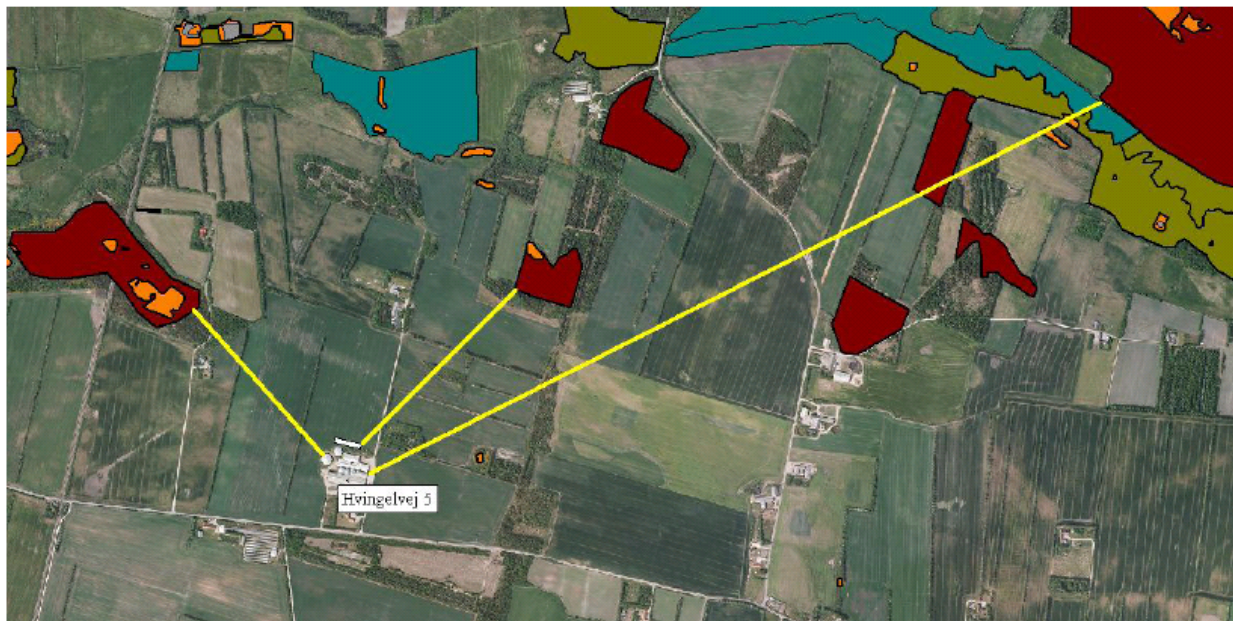
Samlede emission fra anlæg	4636,45 KgN/år
Meremission fra anlæg	690,32 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/Ha

Vedr. Beregninger til Naturpunkter

Beregningerne til nærmeste §7 område samt til 2 af kommunen udpegede § 3 hedeområder er fortaget i IT-programmets regneark. Det betyder, at Skemaet side 34 i PDF-en samt beregnet højeste merdeposition i naturområdet på side 34 ikke er korrekte. Ændringer af ruheder, afkasthøjde er tilrettet i regneark, der er sendt til Ringkøbing-Skjern kommune. Resultaterne af beregningerne er angivet i tabellen på næste side.

Naturområder hvortil der er lavet beregninger:

Strandeng		NATURPUNKTER
Sø		
Eng		
Mose		
Overdrev		
Hede		

Resultater af depositionsregninger til 2 §3-hedeområder samt til en hede, der er udpeget som §7-område i:

Natur punkt	mer deposition	total deposition
NATURPUNKT CA: 575 meter mod NØ (§3 udpeget hede)	0,19 kg N/ha / år	0,98 kg N/ha / år
NATURPUNKT CA: 525 meter mod NV (§3 udpeget hede)	0,21 kg N/ha / år	0,74 kg N/ha / år
NATURPUNKT CA: 2100 meter mod NØ (§7 udpeget hede)	0,014 kg N/ha / år	0,10 kg N/ha / år

Lugt

Lugtgeneregning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtregning for område?
Slagtesvin	Byzone	2417,00m	Nej	0	Nej
Slagtesvin	Samlet bebyggelse	1172,78m	Nej	0	Nej
Slagtesvin	Enkelt bolig	533,03m	Nej	0	Nej
Drægtighedsstald	Byzone	2335,19m	Nej	0	Nej
Drægtighedsstald	Samlet bebyggelse	1200,61m	Nej	0	Nej
Drægtighedsstald	Enkelt bolig	452,61m	Nej	0	Nej
Farrestald	Byzone	2382,07m	Nej	0	Nej
Farrestald	Samlet bebyggelse	1160,87m	Nej	0	Nej
Farrestald	Enkelt bolig	497,54m	Nej	0	Nej
Smågrisestald	Byzone	2383,19m	Nej	0	Nej
Smågrisestald	Samlet bebyggelse	1208,92m	Nej	0	Nej
Smågrisestald	Enkelt bolig	501,77m	Nej	0	Nej
slagtesvin	Byzone	2287,79m	Nej	0	Nej
slagtesvin	Samlet bebyggelse	1217,84m	Nej	0	Nej
slagtesvin	Enkelt bolig	406,42m	Nej	0	Nej

Resultat af lugtgeneregning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	578,65 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	420,28 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	175,16 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

4.7 Beregninger på arealer

Fosforberegning, Nitratberegning (Overfladevand), Nitratberegning (Grundvand)

Der indgår ingen udbringningsarealer i denne miljøgodkendelse, og der er derfor ikke foretaget beregninger for nitratudvaskning eller fosforoverskuddet fra bedriftens arealer.

5. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

5.1 Baggrund for godkendelsen

Med virkning fra 1. januar 2007 trådte nye regler for miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i kraft.

De nye regler medfører, at det ansøgte projekt skal godkendes efter § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen ved ansøgte projekt.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Arealer

§16-arealgodkendelse

Virksomheden Vestjysk Markbrug APS har søgt om arealgodkendelse efter §16 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Samtlige udbringningsarealer som hører under virksomheden godkendes derfor særskilt efter §16 i loven, således at beskyttelsesniveauet i loven for nitratudvaskning til overfladevand og grundvand samt fosforoverskuddet overholdes. Arealgodkendelsen sikrer endvidere, at driften af arealerne ikke medfører væsentlige virkninger på vandløb, §3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning eller på de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr (herunder Bilag IV-arter) samt deres levesteder.

Husdyrbrugets anlæg ligger i oplandet til Stadil Fjord, der afvander til Ringkøbing Fjord via Vonå. Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at selve anlægget (stalde, gødningsopbevaringsanlæg og lignende samt dyrehold) vil blive drevet således, det ikke medfører en væsentlig virkning på vandmiljøet herunder de internationale Naturbeskyttelsesområder.

5.2 Generelle afstandskrav

Den nye stald overholder ifølge ansøgningen de lovpligtige afstandskrav i §§6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde, at der skal stilles skærpende afstandskrav i forhold til dem, loven foreskriver.

Placeringsmæssigt er anlægget derfor ikke vurderet til at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

5.3 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtmissionen fra staldanlæg, som er foretaget efter ny lugt vejledning. Lugtgeneafstande (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) samt de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er angivet i tabellen på næste side.

	Faktuel afstand M	Beregnet Geneafstand m (Ansøgt)
Fra stald og lager til eksisterende/ fremtidige byzone/sommerhus-områder	2288	579
Fra stald og lager til samlet bebyggelse i landzone	1161	420
Fra stald og lager til enkeltbolig uden landbrugspligt	406	175

Ifølge beregningerne er geneafstandene fra staldanlægget en del mindre end de faktuelle afstande til hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt). Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone- eller sommerhusområder inden for den beregnede geneafstand for husdyrbruget.

Den nærmeste ejendom til husdyrbruget ligger ca. 110 m fra endegavlen af den nye stald. Der er landbrugspligt på denne ejendom, og husdyrbruget på Hvingelvej 5 skal jf. lovgivningen ikke overholde ovenstående omtalte lugt-beskyttelsesniveau til denne ejendom, men blot overholde afstandskravet på 50 m. Husdyrbruget overholder afstandskravet på 50 m.

Det er ud fra beregningerne samt overholdt afstandskrav vurderet, at husdyrbruget i fremtiden vil blive drevet på en sådan måde, at hensynet til naboer og andre tilgodeses for så vidt angår lugtgener.

5.4 Generelt krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet på 15 % er overholdt for husdyrbruget. Kravet om 15 % reduktion af NH_3 tab fra stald og lager opfyldes ved:

- at den nye slagtesvinestald etableres med delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv.
- etablering af fast overdækning i form af teltdug på de to gyllebeholdere indeholdende henholdsvis 2000 m³ og 2500 m³ på Hvingelvej 5
- at der køres minimum 90 % af dybstrøelsen direkte ud fra stald til mark. (Normerne for henholdsvis slagtesvin og søer på dybstrøelse er 25 og 50 %).
- Der bliver etableret gyllekølingsanlæg i den nye slagtesvinestald. Varmepumpen i gyllekølingsanlægget skal være i drift mindst 6830 timer pr. år. Ved det beregnede varmebehov/år vil anvendelsen af gyllekølingsanlægget give en årlig reduktion i ammoniakfordampning på 186 kg N og en reduktion i CO₂-udledningen på ca. 18 tons (se bilag 5). I beregningen af effekten på ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, er der taget højde for, at varmpumpen ikke kører hele året (Varmepumpens driftstid skal iht. vilkår være minimum 6830 timer/år).

Ved det beregnede varmebehov, dvs., hvor der er maks. effekt af gyllekøleanlægget, uden der skal smides varme væk, vil der efter udvidelsen være en samlet emission på i alt ca. 4636,45 kg N/år. Det svarer til en meremission fra anlægget på ca. 690,32 kg N/år.

Ovenstående beregninger er foretaget i henhold til ansøgningssystemets standardforudsætninger for fodring.

I ifølge beregningerne er ammoniakfordampningen ved brug af gyllekøleanlægget 138 kg N mindre end den tilladte ammoniakemission (med 15% reduktion). Dvs., at det lovpligtige reduktionskrav for husdyrbruget er overholdt.

Beregningerne af nitratudvaskning i §16-arealgodkendelsen til Vestjysk Markbrug APS er fortaget under forudsætning af, at gyllekølingsanlægget kører, så ammoniakfordampningen reduceres med 14,1% på årsplan i den nye stald. Arealberegningerne er dermed foretaget ud fra, at gyllen til udbringning indeholder mest muligt kvælstof.

5.5 Naturområder

Beskyttelse af naturområder mod ammoniakdeposition er rettet mod områder, som er omfattet af lovens § 7 og betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune udpeget nogle naturområder, der også vurderes særlige ammoniakfølsomme (anden kvælstoffølsom natur), og disse skal beskyttes mod ammoniakdeposition på lige fod med § 7 naturområderne.

Inden for såkaldte "bufferzoner" til disse naturområder må merbelastningen af ammoniak ikke overskride fastlagte niveauer. Bufferzone I er inden for 0-300 m, og bufferzone II er inden for 300-1000 m, fra naturområder omfattet af lovens § 7.

Husdyrbrugets stald og lager på Hvingelvej 5 ligger ikke inden for 300 m (bufferzone I) eller 300-1000 m (bufferzone II) fra naturområder, som hører under lovens § 7 eller udpeget som anden kvælstoffølsom natur. Nærmeste § 7 område/anden kvælstoffølsomme naturområde er et A-målsat moseareal (Ejstrup Bæk), der ligger ca. 2 km NØ for anlægget. I A-målsatte naturområder gøres der en særlig indsats for at videreudvikle områdernes naturværdier ved f.eks. naturpleje. Beregninger af ammoniakdepositionen viser, at merbelastningen i dette naturområde vil være 0,014 kg N/ha/år og den samlede deposition fra husdyrbruget vil være 0,10 kg N/ha/år. De to gyllebeholdere på Hvingelvej 33A indgår ikke i beregningerne, jævnfør FAQ 68 udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at depositionen som følge af ansøgte projekt samt det samlede husdyrbrug ikke er af en størrelse, der vil medføre væsentlige virkninger på nærmeste §7 eller anden kvælstoffølsomme natur (Ejstrup Bæk).

Der ligger endvidere tre større hedeområder omfattet af § 7 i en afstand af henholdsvis 2,3 km NØ for staldanlægget, 3 km ØSØ for staldanlægget og 3,5 km SØ for staldanlægget. Idet merbelastningen i nærmeste § 7 område/anden kvælstoffølsom natur er beregnet til 0,014 kg N/ha/år vurderes det, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig belastning på andre § 7 områder/anden kvælstoffølsom natur, der ligger i en større afstand fra anlægget.

Der gøres opmærksom på, jævnfør vilkår i miljøgodkendelsen, at markstakke ikke må placeres indenfor 300 m fra §7-naturområder/anden kvælstoffølsom natur. Endvidere skal udbringningen af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker inden for 1000 m fra §7-naturområder/anden kvælstoffølsom natur ske ved nedfældning jf. lovgivningen og vilkår i arealgodkendelsen for Vestjysk Markbrug APS.

Andre naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Spredt om ejendommen forekommer der arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Den §3 beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Driften af disse arealer må ikke intensiveres i forhold til driften før 1992, hvilket bl.a. indebærer, at ferske enge og overdrev højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. På Miljøportalen (<http://www.miljoportal.dk/>) kan du se, de §3 beskyttede naturområder i nærheden af din ejendom (Ringkøbing-Skjern Kommune gør dog opmærksom på, at registreringerne kun er vejledende).

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2007 beregnet til 14 kg N/ha/år (www.dmu.dk/luft/luftforureningsmodeller/deposition/Danmark) i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Kommunen har vurderet tilstanden og områdernes værdi som regionale og lokale naturområder i kommunens netværk af natur, samt eventuelle forekomster af fredede, rød- eller gullistede plante- eller dyrearter.

Indenfor 1000 meter fra staldanlægget er der følgende naturområder omfattet af § 3 (se bilag 7):

- Hede, ca. 575 m NØ for staldanlægget (lavet beregning)
- 2 søer, ca. 760 m NNØ for staldanlægget
- Hede med sø, ca. 525 m NV for staldanlægget (lavet beregning)
- Sø, ca. 280 m V for staldanlægget
- Eng, ca. 800 m N for staldanlægget

Ovennævnte §3 naturområder er alle C-målsatte. For C-målsatte områder er målet at arbejde for at bevare en god biologisk tilstand.

§3 området ca. 525 m NV for anlægget blev besigtiget den 8. oktober 2009. Der er tale om et større område med blåtop-eng. Følgende arter blev bl.a. registreret: smalbladet kæruld, hirsestar, klokkelyng, blåtop og sphagnum sp.. På den mere tørre del af området blev følgende arter bl.a. registreret: hedelyng, revling, tyttebær og bølget bunke. Området vurderes til at have en tålegrænse i den lave ende af 10-20 kg N/ha/år.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at Husdyrlovens generelle beskyttelse ikke er tilstrækkelig til at beskytte området mod en væsentlig virkning fra husdyrbruget. Ringkøbing-Skjern Kommune skærper på den baggrund det generelle beskyttelsesniveau. I kraft af at området ligger mellem 300 m og 1000 m fra husdyrbrugets anlæg, skærpes beskyttelsen til, at merbelastning fra husdyrbruget ikke må overstige 0,7 kg N/ha/år (idet der ikke er andre husdyrbrug, der har mere end 75 DE inden for 1000 m).

Kommunen har som grundlag for vurderingen taget udgangspunkt i områdets værdi og tilstand, de kommunale mål for området, de lovmæssige kriterier for fastsættelse af skærpene vilkår samt i udmeldingerne fra Miljøstyrelsen.

Beregninger viser, at merdepositionen som følge af ansøgte projekt vil være 0,21 kg N/ha/år og den totale deposition fra husdyrbrugets anlæg vil være 0,74 kg N/ha/år.

§3-området ca. 575 m NØ fra for anlægget blev besigtiget den 8. oktober 2009. Der er tale om et hedeområde med bl.a. hedelyng, men området er under kraftig tilgroning af især nåletræer. Langs vandkanten af søen i den nordlige del af området blev følgende arter registreret: tranebær, benbræk, vandnavle, rosmarinlyng, tormentil, kragefod og klokkelyng. Området er meget lille og ligger omkranset af det kraftig tilgroet hedeområde. Området vurderes til at have en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Beregninger viser, at merdepositionen som følge af ansøgte projekt vil være 0,19 kg N/ha/år og den totale deposition fra husdyrbrugets anlæg vil være 0,98 kg N/ha/år.

Ca. 280 m vest for husdyrbruget ligger en lille og meget tilgroet sø. Søen vurderes ikke til at have en værdi, der kan begrunde en skærpelse, der række udover husdyrlovens generelle beskyttelse. Dvs., at husdyrlovens generelle reduktionskrav samt miljøgodkendelsens krav til ammoniakreducerende tiltag vurderes tilstrækkelige til at beskytte søen mod en væsentlig ammoniakdeposition.

Endeligt ligger der et C-målsat §3-engområde ca. 800 m N for staldanlægget. Engområdet vurderes til at have en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Der ligger endvidere 2 §3 søer ca. 760 m NNØ for anlægget. Der er ikke foretaget ammoniakdepositionsregninger for

engområdet og de 2 søer, idet depositionsregninger for hedeområdet 575 m NØ fra anlægget viste en merbelastning på 0,19 kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,98 kg N/ha/år. Ammoniakdepositionen som følge af husdyrbrugets udvidelse på engområdet og på de 2 søer vurderes derfor til at ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, der vurderes at være væsentlighedskriteriet for engområdet. De 2 søer vurderes ikke til at være specielt kvælstoffølsomme.

Ifølge notat udarbejdet af Miljøstyrelsen (fra 6. juli 2009) kan der ikke påvises biologiske ændringer ved merbelastninger på under ca. 1 kg N/ha/år. På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig virkning på områdets naturområder, idet ammoniakbelastningen fra husdyrbruget vurderes til at ligge under områdernes væsentlighedskriterier.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Stadil Fjord, der ligger ca. 1,3 km fra husdyrbruget. Husdyrbruget ligger også i oplandet til Stadil Fjord. Stadil Fjord er sammen med Vest Stadil Fjord udpeget som EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde (H59, F41, R3).

Udpegningen af habitatområde (H59) er foretaget på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 59		
(*:prioriterede naturtyper)		
Naturtyper:	Lagune (1150)*	Vandløb (3260)
	Klithede (2140)*	Rigkær (7230)
	Kransnålsø (3140)	
	Næringsrig sø (3150)	
Arter:	Havlampret (1095)	Odde (1355)
	Bækampret (1096)	Vandranke (1831)

Udpegningen af fuglebeskyttelsesområdet Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (F41) er foretaget på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 41		
(Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y	Spidsand (A054) T
	Pibesvane (A037) T	Skeand (A056) T
	Sangsvane (A038) T	Rørhøg (A081) Y
	Kortnæbbet gås (A040) T	Plettet rørvagtel (A119) Y
	Grågås (A043) T	Pomeransfugl (A139) T
	Bramgås (A045) T	Sortterne (A197) Y
	Krikand (A052) T	

Stadil Fjord er et tidligere fjordområde. I søen findes den langstrakt ø, Hindø, der medvirker til at søen naturligt er inddelt i 2 bassiner beliggende henholdsvis syd og nord/vest for selve øen. Stadil Fjord afvander til Ringkøbing Fjord via Vonå. Denne forbindelse betyder, at især Stadil Fjords sydlige bassin påvirkes af indstrømmende saltholdigt vand i perioder.

Stadil Fjord huser 52 forskellige arter af undervandsplanter og hører til et af Danmarks mest artsrige vandområder og endda måske den artsrigeste lagunesø af alle. En væsentlig årsag til den store artsrigdom er, at lagunen er forholdsvis lav og klarvandet.

Vest Stadil Fjord er også et tidligere fjordområde, hvor vandstanden ved pumpning sænkes til 1,4 m under det gennemsnitlige niveau i de danske have. To tredjedele af arealet er i dag omdriftsjord, mens rørskov og åbne vandflader dækker den sidste tredjedel. Området består i dag af tre adskilte vandområder, Nordre Dyb, Mellem Dyb og Søndre Dyb, hvis miljøtilstand er indbyrdes forskellige. I 1974 blev Vest Stadil Fjord fredet. De fredede arealer er udpeget som værende af stor landskabelig, biologisk og friluftsmæssig værdi.

Søndre Dyb har karakter som en næringsrig sø, hvilket også ses af en betydelig mindre artsdiversitet mht. undervandsplanterne sammenlignet med Mellem Dyb og Nordre Dyb. Mellem Dyb har en meget artsrig undervandsvegetation med i alt 40 arter af

undervandsplanter og flydebladsplanter registreret. I Mellem Dyb har der gennem en årrække ynglet 6-8 par sortterne, der på nationalt plan er en sjælden ynglefugl. I Nordre Dyb er der registreret i alt 23 arter af undervandsplanter og flydebladsplanter.

Ifølge forhøringsmaterialet til "Forslag til Natura 2000 plan 2009-2015, Stadil og Vest Stadil Fjord" udgør næringsstofbelastning en alvorlig trussel på trods af, at miljøtilstanden i Stadil Fjord, Mellem Dyb og Nordre Dyb vurderes at være god på nuværende tidspunkt. Den luftbåren kvælstofbelastning er anslået til at overskride den laveste ende af tålegrænsen for arealer med klithede og naturtypen; søer med kransnålalger. For klithede er tilgroning med uønsket opvækst af træer og buske en trussel, og tilgroning med især tagrør er en trussel mod ynglepladsen for sortterne. Den fysiske påvirkning i form af rørhøst kan påvirke fugle knyttet til rørskov negativt. For fugle på udpegningsgrundlaget er det af betydning for rørdrum, rørhøg og tildels plettet rørvagtel. Mink og andre prædatorer er en trussel for yngleforekomster af sortterne i området.

Ifølge forhøringsmaterialet til "Forslag til Natura 2000 plan 2009-2015, Stadil og Vest Stadil Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig eller vurderet gunstig	bæklampret, odder, rørdrum, rørhøg, sangsvane, kortnæbbet gås, grågås, bramgås, krikand og sortterne
Ugunstig eller vurderet ugunstig	kransnålalgesø (Nordre Dyb, Mellem Dyb og Søndre Dyb), klithede, vandranke, vandløbene, pibesvane, spidsand, skeand og Plettet rørvagtel
Ukendt	Næringsrig sø, havlampret, rigkær og pomeransfugl

Det nærmeste egentlige naturområde, der er en del af internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 3 km fra husdyrbruget. Der er tale om §3-beskyttet mose, der er B-målsat. For B-målsatte områder er målet at arbejde aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv. Tålegrænsen vurderes til at være 15-25 kg N/ha/år.

Grundet afstanden fra husdyrbruget til området, vurderes driften af husdyrbruget ikke at medføre en væsentlig påvirkning af den "tørre natur" i Stadil Fjord. Hvad angår næringsstoffer til vandmiljøet i Stadil Fjord, er det behandlet og beskrevet i arealgodkendelsen til Vestjysk Markbrug APS.

Det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbruget ikke vil ændres væsentligt som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en yderligere skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandre. For planterarterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, ved ejendommen. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes ved ejendommen.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: småflagermus, markfirben, odder, spidssnudet frø og strandtudse samt visse vandtilknyttede insekter. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at arterne næppe er tilknyttet driftsbygningerne. På grundlag af den nuværende viden vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Samlet vurdering

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har rådgivet om det faglige grundlag til fastsættelsen af beskyttelsesniveauet for ammoniak i husdyrlovgivningen. Det er således ifølge Miljøstyrelsen kun helt undtagelsesvist nødvendigt at stille yderligere, skærpede krav i forhold til ammoniak. Miljøministeriet har endvidere oplyst i brev af 6. juni 2009, at for så vidt hvad angår kumulation, er det håndteret, dels ved at grænsen for merbelastning med ammoniak skærpes markant, hvis der er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af det husdyrbrug, der miljøgodkendes samt dels ved det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for alle større husdyrbrug der miljøgodkendes. I miljøgodkendelser der gives til større husdyrbrug stilles der ammoniakrelaterede BAT vilkår (både for de nye dele af anlægget samt for de eksisterende dele af anlægget). På sigt vil udstedelsen af miljøgodkendelser til landets større husdyrbrug på baggrund af de generelle reduktionskrav og de ammoniakrelaterede vilkår bidrage til at nedbringe ammoniakbelastningen hvorved baggrundsbelastningen vil falde.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en yderligere/nyere viden end den der ligger til grund for gældende lovgivning, udmeldinger fra Miljøstyrelsen og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgningen, efter gældende lovgivning samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil driften ikke medføre en væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, plantearter eller dyrearter.

Det er dermed Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en yderligere skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven. Vurderingen tager udgangspunkt i naturtypernes tålegrænser, kommunens forpligtigelse til at sikre naturtyper og arter der er beskyttet af Habitatdirektiverne, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne, kommunens forpligtigelser til at sikre naturtyper der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kommunens målsætninger samt prioriteringer på naturområdet.

5.6 Landskabelige værdier

Landskabet omkring ejendommen er ikke i Ringkøbing Amts Regionplan, 2005 kortlagt som landskabeligt interesseområde. Ejendommen ligger endvidere uden for diverse beskyttelseslinjer. Ejendommen ligger dog på det geologiske interesseområde, Skovbjerg Bakkeø. Skovbjerg Bakkeø er en bakkeø med udjævnet landskab fra næstsidste istid og med spor efter senere tildragelser. Her er det vigtigt, at de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og sammenhæng fremtræder klart i landskabet. Ejendommen ligger ifølge Ringkøbing-Skjern Kommunes Kommuneplan 2009-2011 (der på nuværende tidspunkt er i høring) på slettelandskab men på kanten af et område med overgangslandskab. Slettelandskab er karakteriseret ved et langstrakt og fladt eller jævnt faldende terræn og en meget ensartet topografi. Det kan være store åbne arealer eller mindre, afgrænset af læhegnsstruktur. Slettelandskab er en robust landskabstype og er dermed som udgangspunkt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug. Overgangslandskaber er landskaber på grænsen mellem to forskellige landskabstyper. Det er overvejende en sårbar og følsom landskabstype og som udgangspunkt principielt uegnet for nyplacering og udbygning af store landbrug.

Idet den nye svinestald ligger i tilknytning til de eksisterende bygninger og opføres i materialer, der farvemæssigt afstemmes i forhold til de eksisterende bygninger, er det vurderet, at den nye svinestald ikke vil påvirke de landskabelige eller de geologiske værdier væsentligt.

5.7 Kulturmiljø

Området omkring ejendommen indeholder iht. Ringkøbing Amts Regionplan, 2005 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø. Det er derfor vurderet, at husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

5.8 Til- og frakørsel til virksomheden

Det vurderes, at det ansøgte projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

5.9 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at virksomheden for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra virksomheden er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at virksomheden foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra virksomheden er velbegrundede. Hvis der er væsentlige lugtgener kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling eller beregning af lugt efter gældende retningslinjer. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af virksomheden.

Der er stillet vilkår om, at der ved anmodning fra tilsynsmyndighed, skal forevises driftsjournal for driften af gyllekølingsanlæggets varmepumpe.

Der er stillet vilkår om dokumentation af fasefodring samt anvendelse af fytase til alle grisene.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemissionen og -depositionen.

5.10 Bedst tilgængelig teknik (BAT)/renere teknologi

Ansøger har redegjort for anvendelsen af bedst tilgængelig teknik, hvilke kan ses på bilag 3.

I den nye slagtesvinestald, hvor der skal produceres 3300 slagtesvin, etableres der delspaltegulv med 25 -49 % fast gulv samt gyllekølingsanlæg. Gyllebeholderne på henholdsvis 2000 m³ og 2500 m³ overdækkes med teltoverdækning. Derudover køres minimum 90 % af dybstrøelsen direkte ud fra stald til mark, hvor det bliver enten nedmuldet eller nedpløjet. Der er stillet vilkår om, at der ved fremtidige renoveringer af den gamle slagtesvinestald samt drægtighedsstald skal anvendes teknologier der af Kommunalbestyrelsen anses for være bedst tilgængelig teknik eller svarende hertil.

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind. Fastsættelsen af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der er almindeligt opnåeligt i forhold til branchen.

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer følgende:

Management

Der er i ansøgningen redegjort for følgende anvendelse af management og godt landmandskab: uddannelse af medarbejdere, jævnlig tjekke forbrug, jævnlig rengøring omkring bygninger og vej samt udarbejdelse af mark- og gødningsplaner.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at den konkrete anvendelse af management og godt landmandskab lever op til den BAT-standard, som kommunen har defineret for denne type husdyrbrug.

Foder

Der udarbejdes foderplaner, som løbende korrigeres, der anvendes fasefodring og foderet tilsættes fytase.

Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at de beskrevne fodertiltag lever op til den BAT-standard, som kommunen har defineret for denne type husdyrbrug.

Staldindretning

Den nye slagtesvinestald etableres med delvis spaltegulv 25-49% fast gulv, der betragtes som værende en BAT-stald til slagtesvin. Denne type stald har en ammoniakemission på 12 %. Hertil kommer, at der etableres gyllekøling i stalden, der vil reducere fordampningen yderligere. Stalden vil derved ligge lavere i ammoniakemission end hvad Ringkøbing-Skjern Kommune definerer som værende BAT for nye slagtesvinestalde. Den producerede varme vil gå til opvarmning af farestalden og smågrisestalden.

Den gamle slagtesvinestald, som nu skal anvendes til polte er indrettet med dybstrøelse og opdelt lejeareal. Tidligere har der på årsplan gået 2400 slagtesvin i denne stald, men for fremtiden vil der kun gå 300 polte. Staldtypen har en ammoniakemission på 12 %. Da stalden er gammel, og der sker en kraftig reduktion i dyreholdet i denne stald, er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at det på nuværende tidspunkt er modstrid med proportionalitetsprincippet, at der skal investeres i BAT-tiltag i denne stald.

Farestalden er en eksisterende stald med delvis spaltegulv, hvilke betragtes som værende en BAT-stald til farende grise. Stalden har en ammoniakemission på 10 %.

Smågrisestalden er indrettet med 2/3 del fast gulv og 1/3 spalter. Klimastierne består af fast gulv i lejearealet og spaltegulv i gødearealet. Stalden har en ammoniakemission på 10 % og betragtes som værende en BAT-stald for smågrise.

Drægtighedsstalden er en blanding af dybstrøelse, fastgulv og spalter med skrabere. Stalden er en eksisterende og velfungerende stald, der rummer plads nok til, at der kan ske en udvidelse af soholdet i denne stald. Den del af stalden, der har fast gulv og dybstrøelse har en ammoniakemission på 14 %, og den del af stalden med spaltegulv og dybstrøelse har en ammoniakemission på 12%. Stalden er med naturlig ventilation, hvilket gør, at temperaturen er lavere, og derved bliver ammoniakemissionen fra stalden også lavere end gennemsnitligt fra stalde med mekanisk ventilation.

I kraft af at ammoniakemissionen fra den nye slagtesvinestald vil blive mindre end kommunens BAT-niveau for slagtesvinestalde, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke på nuværende tidspunkt er behov for at stille krav om, at ammoniakemissionen fra drægtighedsstalden skal reduceres ved f.eks. foderoptimering. Vurderingen bygger på, at ammoniakemissionen fra husdyrbrugets samlede staldanlæg med dyr ligger på et niveau, der lever op til den BAT-standard, som kommunen har defineret for denne type husdyrbrug.

Forbrug af vand og energi

På husdyrbruget lægges der vægt på at reducere vand- og energiforbruget ved, at staldene i blødsættes inden egentlig vask, vandforbruget registreres regelmæssigt. Der er frekvensstyret ventilation i alle klima- og farestalde, timere i alle stalde samt lysfølere i drægtighedsstalden. I den nye slagtesvinestald vil gyllekølingsanlægget bevirke en reduktion i CO₂-udledningen på ca. 18 tons i forhold til, hvis der ikke blev etableret gyllekøling.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, den beskrevne anvendelse af BAT til at reducere vand og energiforbruget på ejendommen er anerkendte teknikker, og at de lever op til Kommunens BAT-niveau.

Opbevaring/behandling af husdyrgødning

Ansøger har beskrevet anvendelse af BAT for opbevaring/behandling af husdyrgødning.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den beskrevne håndtering og opbevaring af husdyrgødning følger Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler på området. Det er Kommunens vurdering, at såfremt disse regler følges, lever husdyrbruget op til BAT-standard for opbevaring/behandling af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes gødningsplan, således at husdyrgødning afpasses afgrødernes behov.

Udbringningen sker iht. gældende regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ejendommen lever op til BAT-standard mht. udbringning af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg af BAT:

Ansøger har redegjort for fravalg af alternative BAT-tiltag (se bilag 3).

Fravalget af benzoesyre er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak, og benzoesyre vurderes ikke til at være BAT for ansøgte husdyrbrug.

Ansøger begrundet fravalget af diverse teknologier i den gamle slagtesvinestald med, at det ville medføre store omkostninger pr. produceret gris i denne stald. Ringkøbing-Skjern

Kommune vurderer, at fravalget er velbegrundet, idet der ikke vil være proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak i denne stald. Når stalden næste gang står over for en gennemgribende renovering, skal der iht. vilkår anvendes teknologier, der anses for værende for BAT eller svarende hertil i stalden.

I drægtighedsstalden er spaltearealet for lille til gyllekøling, og dette er derfor fravalgt. Stalden har naturlig ventilation og er derfor ikke egnet til luftrensning. Forsuring er fravalgt på baggrund af proportionalitetsprincippet, idet det ville kræve, at der etableres et nyt staldsystem i denne stald for at få "fuld effekt for pengene". Mængden af produceret gylle i drægtighedsstalden er relativ lille og stalden har skræbere i gyllekanalerne. Stalden som den står i dag, er derfor ikke egnet til gylleforsuring. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at fravalg af forsuring er velbegrundet, idet det vil medføre uforholdsmæssige store omkostninger i forhold til miljøeffekten ved forsuring i denne stald.

I den nye slagtesvinestald er drænet gulve med gylleforsuring fravalgt på grund af, at flere af de øvrige staldanlæg ikke er forenelige med forsuringsteknologien, hvilket ville betyde, at der skulle håndteres både forsuret og ikke forsuret gylle på ejendommen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at den valgte løsning (gyllekøling) er en rigtig god løsning på ejendomme med en integreret svineproduktion, hvor varmen fra kølingen kan anvendes til opvarmning af andre staldafsnit, hvorved forbruget af anden energi og udledningen af CO₂ reduceres.

Samlet vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ejendommens eksisterende velfungerende stalde, der kan rumme en udvidelse af dyreholdet kombineret med en ny slagtesvinestald med delvist spaltegulv og køling, der kan afsætte overskudsvarmen til smågrisestalden og farestalden, er at betragte som værende BAT for det konkrete husdyrbrug.

På baggrund af ovenstående og ansøgers redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.11 Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye stald har været overvejet, men at den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at, den valgte placering giver det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen. Placeringen vurderes endvidere mest hensigtsmæssig i forhold til mulige fremtidige udvidelser på ejendommen.

5.12 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra de ovenstående punkter, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt.

5.13 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune:

- at** udvidelse af dyreholdet til 312,00 DE, opførelse af en ny slagtesvinestald på ca. 1000 m² samt teltoverdækning af de 2 gyllebeholdere på Hvingelvej 5 kan godkendes, idet udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af §7 i loven/anden kvælstoffølsom natur, international natur (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder eller de landskabelige værdier og kulturmiljøer. Endvidere er det vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af vandløb, § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Endeligt er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr (herunder Bilag IV-arter) samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.
- at** der anvendes bedst tilgængelig teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1, Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen /driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal som minimum indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Dokumentation for overholdelse af støjkraevne kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 2A, Situationsplan

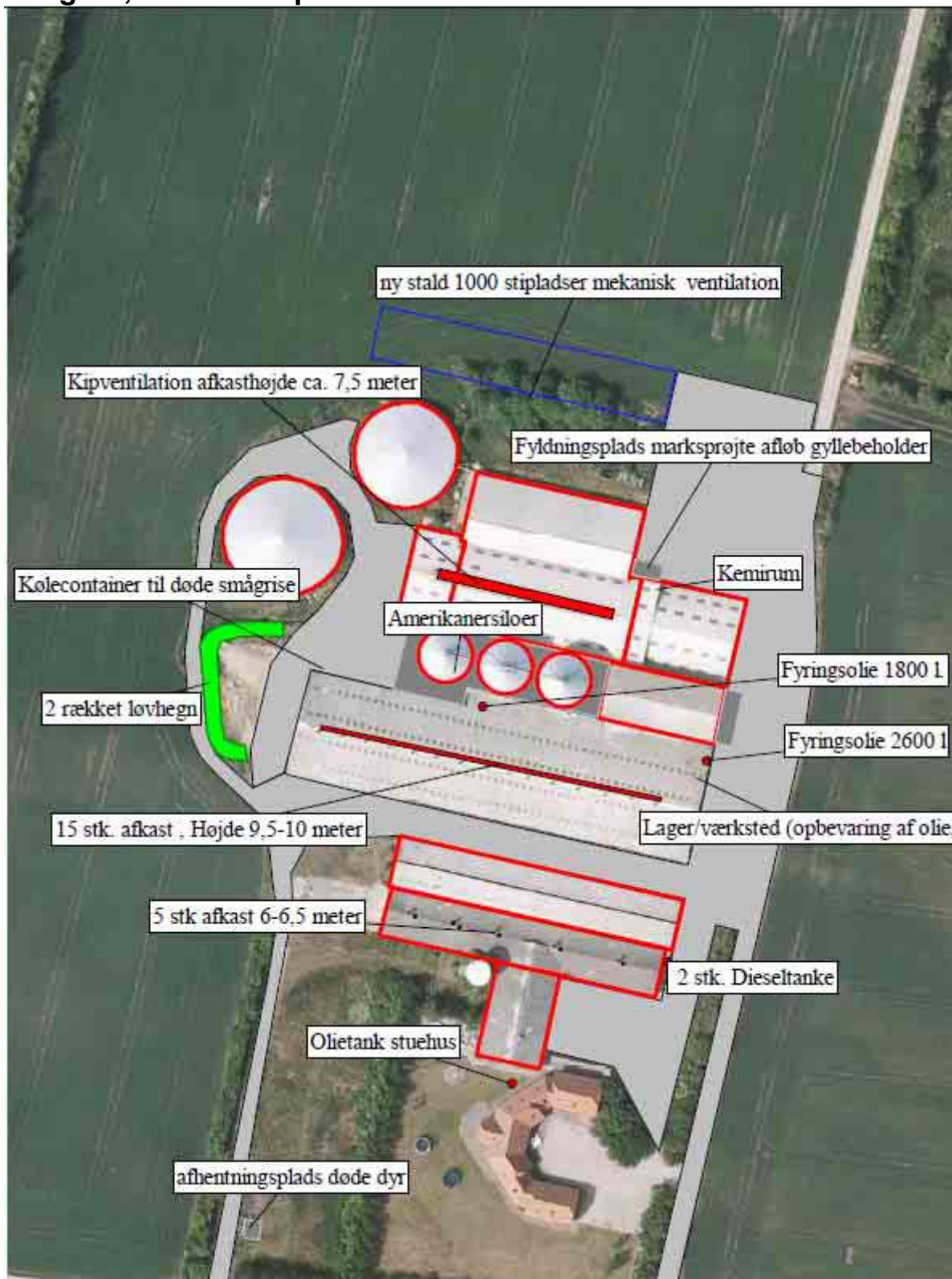
Målestoksforhold 1:1250

- bygningsanvendelse
- Eksisterende Bygninger
  - Nye bygninger
  - beplantninger
  - Interne Transportveje

2009	
Moselund, Hvingelvej 5 6950 Ringkøbing Tlf. [redacted]	Udarbejdet af Kristian Andreasen Dato: 21-09-09
Udarbejdet i Næsgaard Markkort	

Bilag 2B, Situationsplan

Målestoksforhold 1:1250

- Bygningsoversigt
- Bygninger
  - befæstede arealer
  - Nye bygninger
  - beplantninger
  - Kørearealer

2007	
Moselund, Hvingelvej 5 6950 Ringkøbing Tlf: [redacted]	Udarbejdet af Kristian Andreasen Dato: 21-09-09
Udarbejdet i Næsgaard Markkort	

Bilag 3, BAT-redegørelse

Staldteknologi:

BAT-Beskrivelse Hvingelvej 5, Hee, 6950 Ringkøbing			
Staldafsnit	Dyrehold	Staldindretning	BAT-redegørelse
Slagtesvinestald (stald nr. 1.1.1) Mekanisk/naturlig ventilation	300 slagtesvin/polte 31-107 kg (8,39 DE)	Dybstræelse, opdelt lejeareal 150 stipladser	Stalden er indrettet med dybstræelse og opdelt lejeareal, hvilket dyrevelfærds-mæssigt anses for BAT. Fravalg af BAT: At der ikke anvendes dyre teknologiske løsninger i fremtiden skyldes dels, at der er meget få grise der vil komme gennem stalden i fremtiden, og dels at omkostningerne ved at etablere ny teknologi, ville blive enorme pr. produceret gris.. Dvs. fravalget sker ud fra proportionalitetsprincippet. Gylleforsuring: Ikke aktuelt på grund af staldsystemets indretning og alder. Med gylleforsuring arbejdes der med stærke syre og det er vigtigt at byggemateriale er godkendt til brug i forbindelse med syre.
Drægtighedsstald (stald nr. 1.1.2) Naturlig ventilation	290 årssøer (48,39 DE) Fravænningsvægt 8,5 kg	Løsgående, dybstræelse + fast gulv 212 stipladser	Gulvene i drægtighedsstaldene er en blanding af dybstræelse, fastgulv og spalter med linespil. Det faste gulv bliver flere gange i døgnet skrubt med deltaskrabere det samme gælder for kanalerne hvor der er etableret et linespil. Rengøring med skrabere er med til at reducere ammoniakfordampningen En af grundene til at gulvsystemet i sin tid blev valgt var at sikre høj dyrevelfærd. Staldene er med naturlig ventilation, og indretningen medfører, at eksempelvis, BAT-systemer der renser luften ikke kan anvendes og derfor er fravalgt. Da staldafsnittet til de drægtige søer er med naturlig ventilation og temperaturen er lavere end i traditionelle svinestalde forventes det at fordampningen alligevel er reduceret sammenlignet med en lukket mekanisk ventileret stald. Fravalg: Gylleforsuring er fravalgt da kanalsystemet ved de drægtige søer ikke teknisk er foreneligt med gylleforsuring.
Drægtighedsstald (stald nr. 1.1.2) Naturlig ventilation	290 årssøer (48,39 DE) Fravænningsvægt 8,5 kg	Løsgående, dybstræelse, spaltegulv, 212 stipladser	
Farestald (stald nr. 1.1.3) Mekanisk ventilation, frekvensstyret	580 årssøer (41,76 DE) Fravænningsvægt 8,5 kg	Kassestier, delvis spaltegulv 156 stipladser	Farestalden er opført med delvist spaltegulv. Dette valg er truffet ud fra et miljø-, lugt- og dyrevelfærds-mæssigt synspunkt. Der henvises til BAT-byggeblad 106.02-51
Smågrisestald (stald nr. 1.1.4) Mekanisk ventilation, frekvensstyret	16.200 smågrise 8,5-31 kg (73,79 DE)	Toklimastald, delvis spaltegulv 2.700 stipladser	Stalden er indrettet med ca. 2/3 fast gulv og ca. 1/3 med spalter. Klimastien består af fast gulv i lejearealet og spaltegulv i gadearealet. Gulvsystemet er BAT-teknologi i smågrisestalde. Se BAT-byggeblad 106.03-52.

			<p>Staldene kan bruges mange år fremover og der er ikke umiddelbart behov for renoveringer. BAT vil blive inddraget i forbindelse med fremtidige renoveringer. Fravalg: Der er ikke andre BAT-byggeblade for smågrise. Der er således ikke fravalgt BAT for smågrise.</p>
<p>Slagtesvinestald (stald nr. 1.1.3) traditionelt undertryksventilation med luftindtag i siderne</p>	<p>3.300 slagtesvin 31-106 kg (90,68 DE)</p>	<p>Delvis spaltegulv 950 stipladser</p>	<p>Stalden indrettes med delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv og gyllekøling. Systemet med delvis spaltegulv og gyllekøling er primært valgt af hensyn til BAT.</p> <p>På grund af dårlige erfaringer med delvis spaltegulv på anden ejendom ville ansøger helst have etableret drænet gulv med gyllekøling. De dårlige erfaringer med delspaltegulv består i at ansøger finder det vanskeligt at opretholde gode hygiejniske forhold, til gene for både dyrene og for de personer der skal passe grisene. Gyllekøling er også valgt da kølingen giver en stor varmeproduktion der kan anvendes i smågrisestalden og i farestalden, som erstatning for indkøbt olie. Det betyder at gyllekølingen ikke kun reducerer ammoniakfordampningen, men også olieforbruget, og dermed udledningen af CO₂.</p> <p>Drænet gulv kombineret med gylleforsuring der kunne være et alternativ er fravalgt både på grund af de store problemer der er omkring driftssikkerheden på svinebrug men også fordi ejendommens indretning gør at gylleforsuring ikke er et oplagt valg, se eksempelvis afsnittet drægtige søer.</p>

Fodring:

Sørnerne: Der fodres med hjemmeblandet foder. Søerne fodres med 3 forskellige blandinger, hvorved foderforbruget optimeres. Udover at foderforbruget optimeres er det også hensigten at øge dyrenes trivsel og for søernes vedkommende at det forbedrer reproduktionen. De 3 blandinger er en drægtighedsblanding, en diegivningsblanding og en blanding til søerne i løbeafdelingen.

Smågrisene: Der fodres med hjemmeblandet foder, og der anvendes fasefodring. Ved smågrisene anvendes der minimum 2 blandinger.

Slagtesvinene: Der fodres med hjemmeblandet foder, og der anvendes fasefodring. Slagtesvinene fodres med 2 forskellige blandinger.

Fordelen ved at anvende forskellige blandinger er primært, at fodersammensætningen mere præcist rammer de enkelte dyrs behov. hvorved ressourceforbruget mindskes og dyrenes tilvækst og sundhed sikres, samt at det økonomiske resultat gerne skulle forbedres.

Foderplaner: Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og foderplanen korrigeres løbende. Foderplanerne bliver udarbejdet med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Gælder for alle dyregrupper. Der anvendes fytase i foderblandingerne. Dvs., at ansøger løbende optimerer på fodringen og anvender blandinger, der forsøger at ramme de enkelte dyrs behov.

Tiltag der reducerer vandforbruget:

- Rengøring af stalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus.
- Staldafsnittene sættes i blød inden egentlig vask. I svinestalde løber spulevand som udgangspunkt ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Regelmæssig registrering af vandforbrug, og hurtig reparation af lækager, når de findes.
- Der er overvågning i klimastaldene, der giver alarm i tilfælde af lækage på vandrør, samt vandur der registrerer forbruget i de enkelte staldsektioner.

Tiltag der reducerer Energiforbruget:

- Der er frekvensstyret ventilation i alle klima- og farestalde. Drægtighedsstaldene er med naturlig ventilation.
- Der er skivemølle i blanderi.
- Timere i alle stalde, der tænder lyset efter fastlagte intervaller. Derudover er der lysfølere i løbe-drægtighedsstald, der slukker for lyset, når det naturlige lys giver over et vist antal lux.
- Udendørsbelysning er minimeret mest muligt.
- I den nye slagtesvinestald vil der blive indlagt gyllekøling, der vil reducere mængden af olie, der i dag bruges til opvarmning af klima- og farestalde.

Management:

Til landbrug, der skal have plads i det danske landskab i fremtiden stilles der mange krav. Først og fremmest til dyrevelfærd, til naboer og til det omgivende miljø. Derudover vil der være øget fokus på landmandens evne som driftsleder og som arbejdsgiver. I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, forsøger ansøgeren at rykke bedriften i den rigtige retning. Etableringen af det nye staldanlæg skulle gerne forbedre, opretholde en god dyrevelfærd, mindske påvirkningen af omgivelserne / DE, samt give bedre arbejdsforhold for ejer og hans ansatte.

Mere specifikt har ansøger fokus på følgende:

- At medarbejderne uddannes gennem kurser og efteruddannelse.
- At medarbejdere bliver orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, samt hvilken ansvar, der dermed følger.
- Holde øje med forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Bla. via driftsregnskabet.
- At affald så vidt muligt bortskaffes til genbrug.
- At der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- At der foretages jævnligt rengøring i og omkring siloer og bygninger med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- At der udover de krav til eftersyn som lovgivningen fastsætter foretages eftersyn som sikre bedriften. Sker både for at optimere på økonomien, men også for at minierer risikoen for skader på mennesker og dyr samt den omgivende miljø. Eftersyn/opsyn sker enten af ejer eller ansatte eller af autoriseret servicemontør.

Gylle (Opbevaringsteknik):

Opbevaringslager – gylletank 2500 m³ (Hvingelvej 5)

- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år.
- Dobbelte ventiler bruges til alle ventiludgange fra lageret.
- Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderen inden udbringning på markerne.
- Gylletanken er forsynet med fast overdækning.
- Tanken er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter i forbindelse med udkørsel af gyllen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Opbevaringslager – gylletank 2000 m³ (Hvingelvej 5)

- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år.
- Dobbelte ventiler bruges til alle ventiludgange fra lageret.
- Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderen inden udbringning på markerne.
- Gylletanken er forsynet med fast overdækning.
- Tanken er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter i forbindelse med udkørsel af gyllen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Opbevaringslager – Overdækkede kanaler der fungerer som fortank (200 m³ Hvingelvej 5)

- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse,
- Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderen inden udbringning på markerne.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

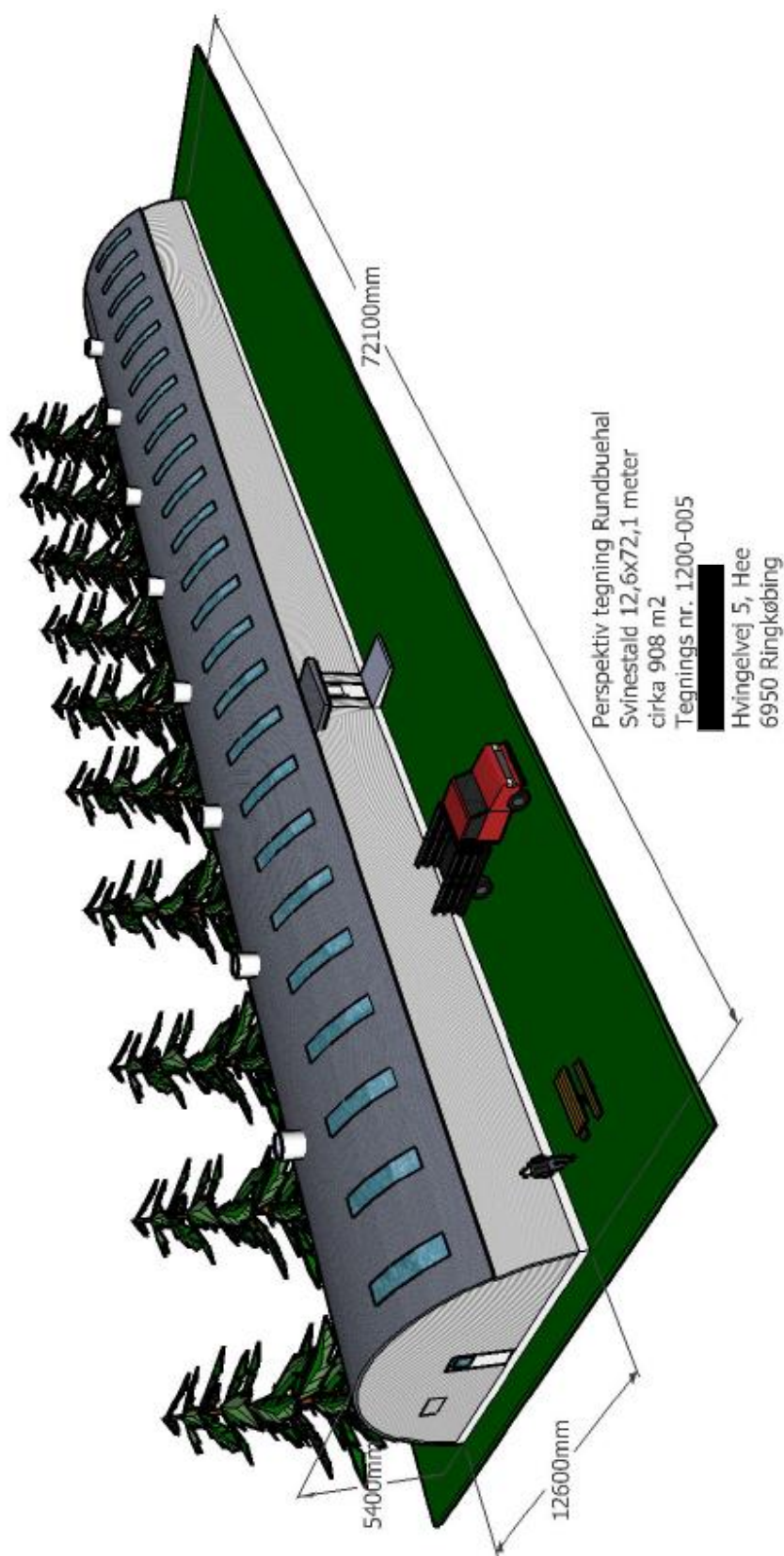
Udbringning:

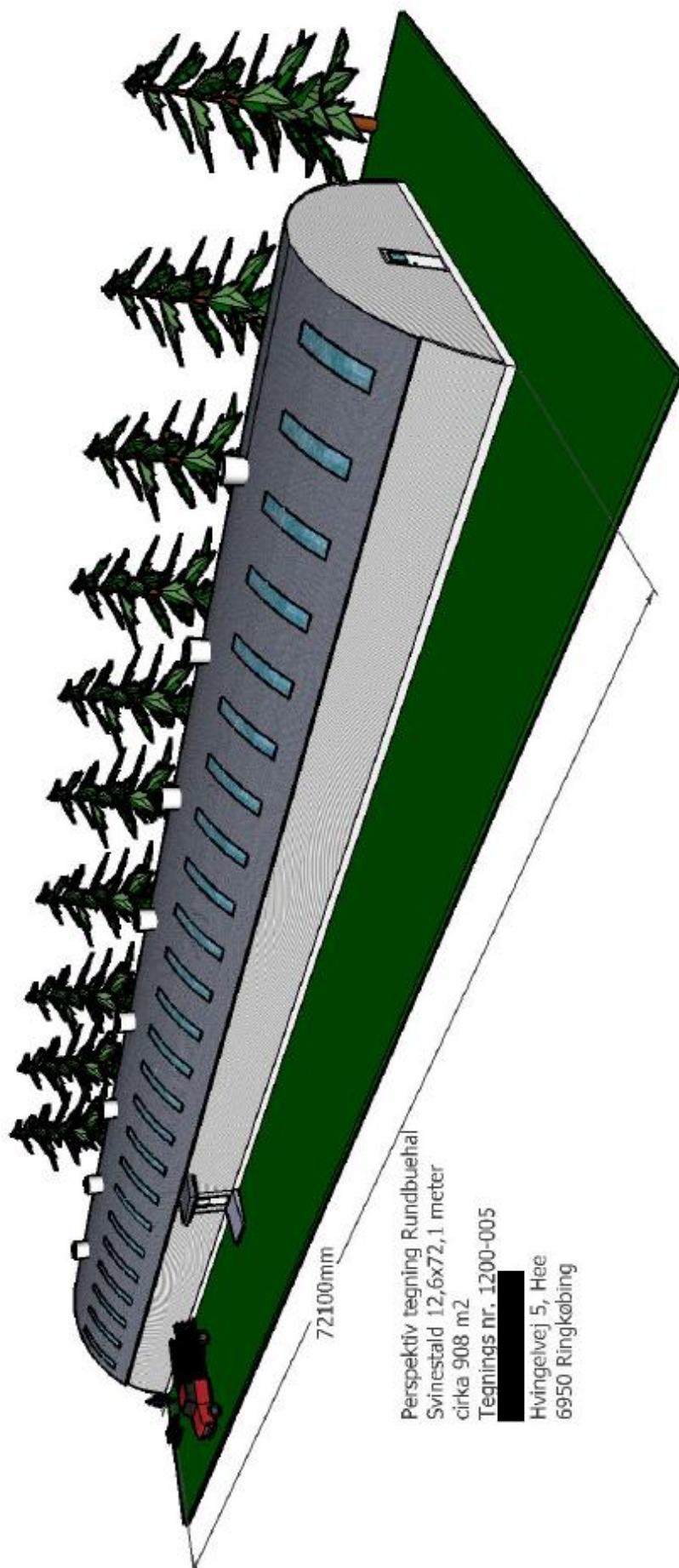
- Udbringning af husdyrgødning afpasses afgrødernes behov og udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der udspredes ikke dybstrøelse på græsarealer/bevoksede arealer.
- Dybstrøelsen nedpløjes indenfor 6 timer på sort jord/ubevokset jord.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækket areal.
- Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Opbevaring/udbringning af dybstrøelse:

Minimum 90 % af dybstrøelsen køres direkte ud og nedmuldes/nedpløjes. Den resterende del af dybstrøelsen køres i markstak, der overdækkes. Opbevaring på møddingsplads med fast bund er fravalgt, både for at få den faste gødning væk fra bygninger, men også på grund af økonomi.

Bilag 4, Facadetegninger af nyt staldanlæg

Bilag 5, Gyllekølingsanlægget

[Redacted]
Hvingelvej 5
Hee
6950 Ringkøbing

Herning, den 10-03-2010

Tlf.
Mobil

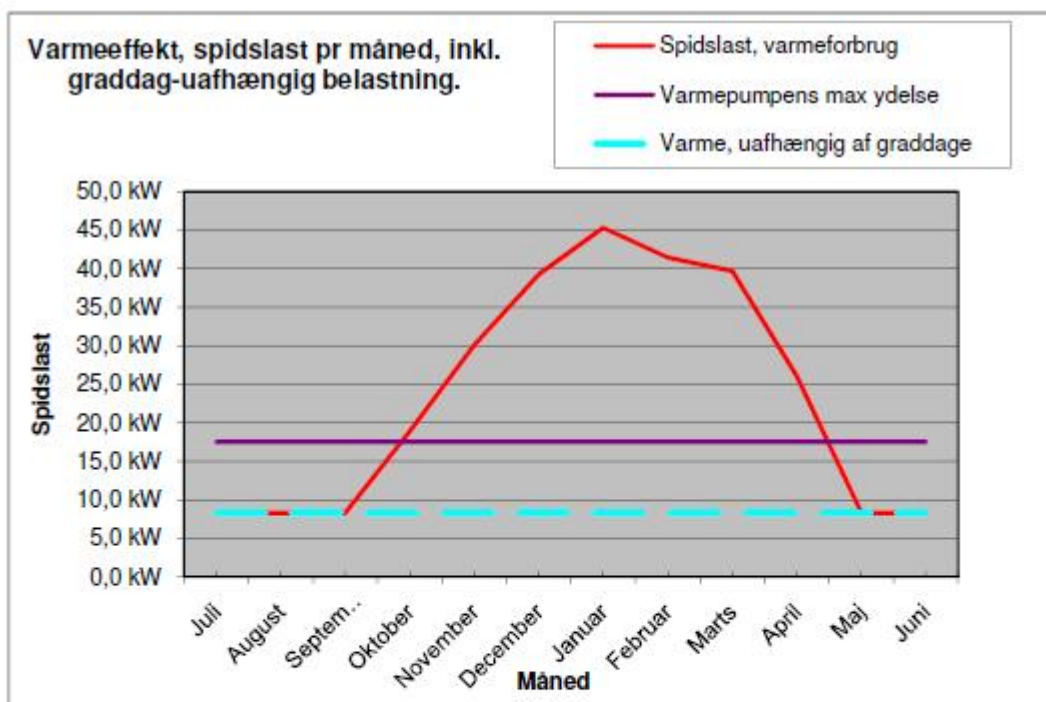
Gyllekøling og varmemeforbrug - sammendrag

Revideret april 2009.

Ekstra oplysninger indføjet som dokumentation, d. 10/3-2010.

Kort beskrivelse

Beregningen viser varmeproduktionen fra et gyllekøleanlæg i en ny slagtesvinestald med ca. 1000 stipladser. Varmen afsættes til den øvrige svineproduktion på bedriften. Der regnes med et varmemeforbrug på ca. 244.797 kWh pr år, svarende til ca. 27.352 liter fyringsolie pr år.

Diagrammet viser varmebehovet (spidslast) måned for måned, samt varmeproduktionen fra det planlagte gyllekøleanlæg.

På de tidspunkter af året, hvor den røde kurve ligger under den lille, vil kompressoren i gyllekøleanlægget køre en del af tiden, på øvrige tidspunkter vil anlægget køre konstant.

Gyllekøling - køleeffekt og varmeeffekt

Nødvendig køleeffekt, beregnet	11,9 kW
Effektfaktor på køleanlæg	3,1
Varmeeffekt fra gyllekøling	17,5 kW

Balance - varmebehov & varmeproduktion

Varmeeffekt - behov	
Varmebehov, spidslast på årets koldeste dag	45,3 kW
Varmeproduktion - effekt	
Gyllekøling; varmepumpens varmeeffekt	17,5 kW
Graddag-uafhængig varmebehov, effekt	8,3 kW
Varmeoverskud (effekt) i den varme periode af året	9,2 kW
<i>Effekt overskud / underskud på årets koldeste dag</i>	<i>-27,8 kW</i>

Underskuddet skal dækkes af anden varmekilde, dvs. det bestående oliefyr.

Totalt varmeforbrug år år	244.797 kWh
Heraf dækkes med gyllekøl	119.518 kWh

Gyllekøling - driftstimer pr år

Antal driftstimer pr år beregnes ud fra det årlige varmeforbrug, forsyningsgraden fra gyllekøling og ud fra gyllekøleanlæggets varmeeffekt

Gyllekøleanlæggets max antal driftstimer pr år, hvis der vælges et køleanlæg med en varmeeffekt på 17,5 kW	
Leveret varmemængde, gyllekøl	119.518 kWh pr år
Driftstimer, beregnet ud fra varmeforbrugskurven ov	6830 timer pr år

Styring af anlæggets driftstid

Anlæggets faktiske driftstid styres ud fra staldanlæggets varmebehov, for at undgå at bortskaffe varme.

Anlæggets faktiske driftstimetall pr måned vil forløbe proportionalt med ovennævnte kurve.

Da gyllekøleanlæggets varmeproduktion er ca. 18,0 kW og varmeforbruget i sommerperioder er på ca. 8,3 kW vil anlægget køre ca. 46% af tiden.

Såfremt anlægget skal køre i flere timer end den ovenfor beregnede, skal der bortskaffes varme, hvilket vil forøge elforbruget og dermed forøges køleanlæggets CO₂-udslip.

CO₂-besparelse pr år

Nu-drift		Varmeforbrug	CO ₂ -udledning
Indtil nu er opvarmningen sket ved hjælp af fyringsolie		244.797 kWh	74.129 kg
Fremover			
Varme fra gyllekøl,		119.518 kWh	18.043 kg
Resten leveres af fyringsolie		125.279 kWh	37.937 kg
	Sum	244.797 kWh	55.980 kg
Difference = besparelse		0 kWh	18.149 kg

Supplerende oplysninger til miljøansøgningen

Elforbrug til gyllekølingen

Varmeforbrug	Effektfaktor	El-forbrug / år
119.518 kWh	3,1	38.554 kWh

Der etableres gyllekøling i ca **594 m2 gyllekumme**

Gennemsnitlig årlig NH₃-reduktions%

Driftstimer på gyllekøl	reduktions%	Årligt gennemsnit NH ₃ -reduktions%
6830 timer	18,1%	14,1%

Sammendrag

Gyllekøleanlægget er her opbygget, så dets driftstid styres af staldanlæggets varmebehov. Det er målet at gyllekøleanlæggets varme skal fortrænge anden, indkøbt energi, i form af fyringsolie, og det er målet at anlægget ikke skal bortskaffe varme til naturen.

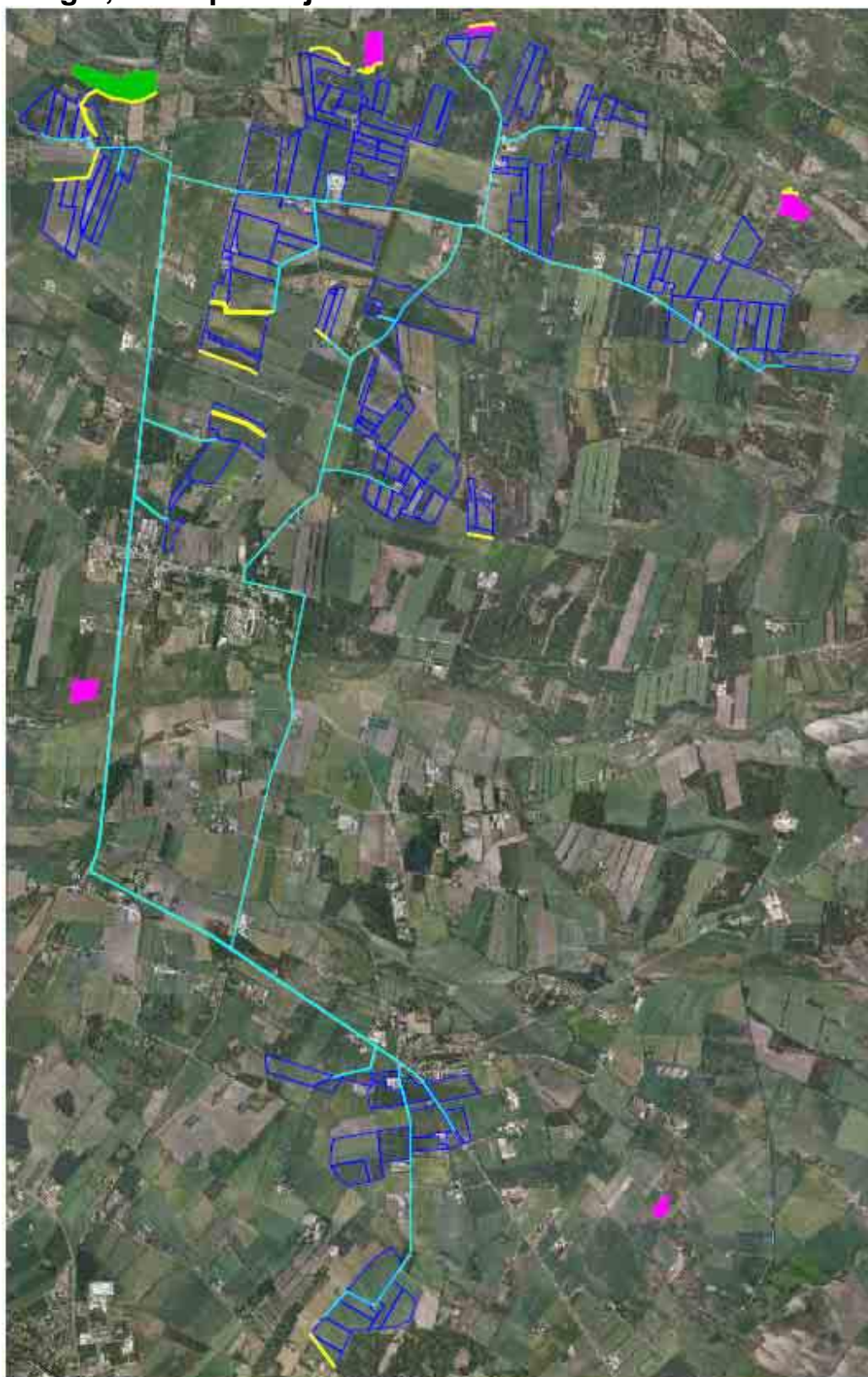
Forslag til vilkår i miljøtilladelsen

- Anlæggets faktiske driftstimer pr år skal være mindst **6800 timer**
- Anlægget udstyres med timetæller til registrering af anlæggets faktiske antal driftstimer, pr kølekompressor.
- Det faktiske driftstimetallet styres af varmeforbruget i stalde og øvrige varmeaftagere.
- Der etableres gyllekøling i mindst **594 m2 gyllekumme**, og med en køleeffekt på mindst **20 W/ m2 kølet gyllekumme**
- Der installeres en kølemaskine med en køleeffekt på mindst **11,9 kW**
- Dokumentation for den installerede køleeffekt leveres af leverandøren af gyllekøleanlægget
- Anlægget skal overholde øvrige gældende lovkrav på etableringstidspunktet.

Gunnar Schmidt
Teknikrådgiver

Direkte 99 99 23 19
Mobil 20 89 78 00
e-mail: gs@byggeri-teknik.dk

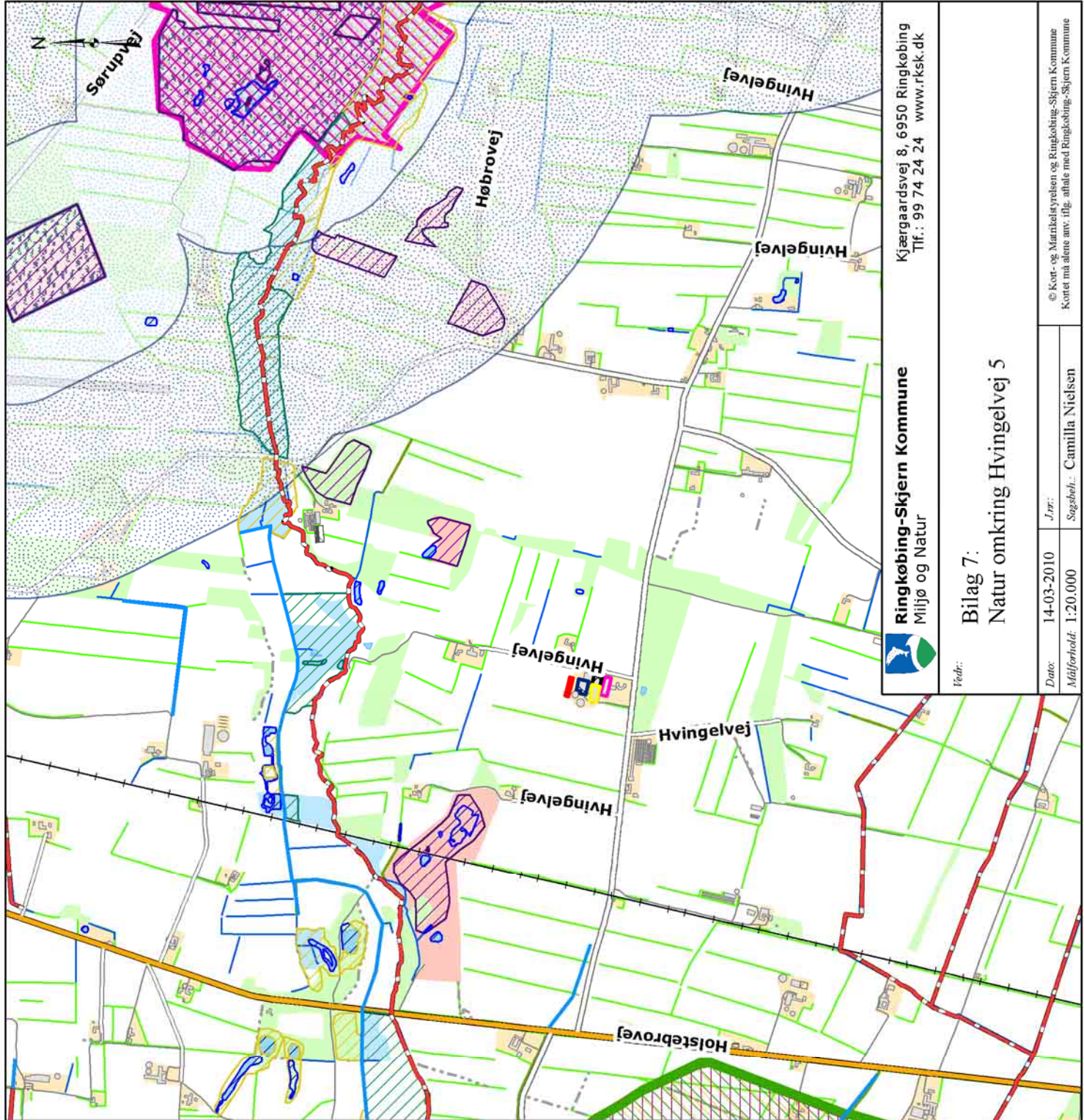
Bilag 6, Transportveje

- 10 meter bræmmer
- ikke udsprængningsareal
- udsprængningsarealer
- Afgræsningsareal

	2009
Moselund, Hvingelvej 5, Hee 6950 Ringkøbing Tlf. [redacted]	Udarbejdet af: Kristian Andreasen Dato: 21-09-09
Udarbejdet i Næsgaard Markkort	

SIGNATUR

Staldafsnit, Hvingelvej 5

- Dregtighedsstald
- Farrestald
- Slagtesvin (Gammel)
- Smågrise-stald
- Slagtesvin (Ny)
- 2m bræmmer ved vandløb
- Beskyttede vandløb
- §3-beskyttet natur
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- "Anden kvælstoffølsomme naturområder"
- §7 Områder og bufferzone I og II
- §7 Beskyttet hede/overdrev
- Bufferzone I
- Bufferzone II
- EF habitat områder
- EF fugle beskyttelsesområder
- Ramsar områder

Ringkøbing-Skjern Kommune
Miljø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Vedr.:

**Bilag 7:
Natur omkring Hvingelvej 5**

Date: 14-03-2010

Jnr.:

Målforskel: 1:20.000

Sagsbeh.: Camilla Nielsen

© Kort- og Matrikelstyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må alene anv. iflg. aftale med Ringkøbing-Skjern Kommune